Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5320 ՅՈՒԼԻՍ 30/12 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5320

درعليه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Սկիւտարի երեք գլխաւոր Թաղերը, Իճատիէ, Ս. Խաչ եւ Ս. Կարապետ կրթական փայլուն հաստատութիւններ չեն ունեցած երկար ատենէ ի վեր: Հասոյթի անբաւականութիւն, եւ անոր հետեւանքով պիւտճէի սահմանափակում, կարող հոգաբարձութեանց եւ կամ հսկող մարմիններու չգոյութիւն, եւայլն, տարիներու ընթացքին մէջ պատճառ եղած էին որ ապարդիւն անցնին այդ վարժարաններուն բոլորած շրջանները: Կ. Պոլսոյ այդ գեղեցիկ եւ հայաշատ արուարձանը՝ որ երբեմն Թրքահայոց համար կրթութեան վառարան մը եղած էր, ուր այնչափ նշանաւոր դասախօսներ պաշտօնավարած էին ոչ նուազ նշանաւոր հաստատութեան մը՝ ճեմարանին մէջ, եւ ուր այնչա՜փ ալ տաղանդաւոր ու զարգացած սերունդ մը հասցուցած էր, այսօր չունի կրթական հաստատութիւն մը որ գոնէ կարենայ այդ անցած գացած վարժարաններուն շուքը նկատուիլ:

Իրողութիւնը ցաւալի է անշուշտ, ցաւալի պիտի ըլլար մանաւանդ անոր նկատմամբ անտարբեր գտնուիլը, ինչպէս որ եղած էր մինչեւ այս վերջերս: Երեք ահագին Թաղեր՝ որոնց մէջ բարեկեցիկ ընտանիքներ բաւական մեծ թիւ մը կը կազմեն, եւ որոնց մէջ ահագին Թուով կրթութեան կարօտ տղաք կան, առանց շնորհքով վարժարանի մնան ամբողջ տարիներ, ցաւալի չէ՞: Ու, երեւակայեցէք անգամ մը թէ այդ Թաղերուն մէջ կրթական գործը ի՛նչ ողորմելի վիճակ մը պիտի պարզէր այսօր, եթէ երբեք Պէրպէրեան հաստատութիւնը տարբեր միջավայրի մը մէջ հիմնուած ըլլար:

Այդ կացութիւնը դարմանելու համար, վերջերս մտածուած էր միացում մը առաջ բերել յիշեալ երեք Թաղերու վարժարաններուն մատակարարութեան գործին մէջ, միակ հսկող մարմին մը կարգելով այդ գործին համար, եւ ընդհանուր ծրագիր մը ու ելմտացոյց մը պատրաստելով: Այս դրութեան շնորհիւ, իւրաքանչիւր Թաղ պիտի կրնար բաւական կարեւոր խնայողութիւններ ընել, եւ մատակարարութեան գործը աւելի կարեւոր ու նուազ պահանջկոտ պիտի դառնար: Մէկ խօսքով, վարժարաններու միացումը կատարեալ բարիք մը պիտի ըլլար այդ Թաղերուն համար, եւ թերեւս անոր շնորհիւ կրթական գործը բարելաւման ճամբու մը մէջ մտնէր, եւ տեղւոյն տղաքն ալ բոլորովին ապարդիւն շրջաններ չբոլորէին առաջուան պէս:

Կարծեմ Ս. Խաչի նորընտիր Թաղ. Խորհուրդն էր որ առաջին անգամ մտածեց գործնական ձեւ մը տալ այս ծրագրին, որուն գաղափարը մեծ համակրանքով ողջունուեցաւ թէ՛ Մամուլին եւ թէ մանաւանդ կրթութեան կարեւորութիւնը ըմբռնող ծնողքներու կողմէ: Արդէն դպրոցական միացումներ, ըլլան Պոլիս եւ կամ գաւառները, միշտ յաջող արդիւնք մը տուած են, եւ երկար ատեն ամուլ շրջաններ բոլորող մէկ քանի վարժարաններ՝ պարզ կեդրոնացման մը շնորհիւ սկսած են յաջող ընթացք մը ստանալ, եւ հետզհետէ ձեռք ձգել այն նշանակութիւնը զոր անհրաժեշտաբար պէտք էին ունենալ իբր կրթական գործին նուիրուած հաստատութիւններ:

Այս մասին վստահ ըլլալնուս համար մանաւանդ այսօր ճշմարիտ ցաւ մը կը զգանք, երբ տեղեկութիւն կուտան մեզի թէ կարգ մը ոչ—լուրջ առարկութեանց պատճառաւ Սկիւտարի յիշեալ երեք Թաղերու վարժարաններուն միացման գործը ջուրը ինկեր է, կամ անոր մօտ բան մը: Կ'երեւայ թէ այդ մասին պատրաստուած ծրագիրը անյարմար նկատուեր է խնդրոյ առարկայ Թաղերէն մէկուն կողմէ, թէ ուրիշ Թաղ մը իր շահերուն նպաստաւոր չէ գտեր այդ միեւնոյն ծրագիրը:

Ասոնք առարկութիւններ են, եւ առարկութիւնները որչա՛փ ալ անհիմն ըլլան, միշտ կրնան խորհրդակցութեան ենթարկուելով գոհացում գտնել: Փոխադարձ զիջողութեան, փոխադարձ համաձայնութեան, իրար համոզելու պահանջքի մը միայն պէտք է ծնունդ տայ ո՛ եւ է առարկութիւն, ի՛նչ գործի մէջ ալ ծագած ըլլայ, եւ ոչ թէ յարաբերութեանց վերջնական ձգտում մը առաջ բերէ, ինչպէս կ'երեւայ թէ եղած է Սկիւտարի մէջ: Ծրագիր մը պատրաստուեր է այդ դպրոցական միութեան գործին համար: Ապահովաբար պատրաստողը չէր կրնար յաւակնիլ թէ իր ծրագիրը անպայման պէտք է ընդունուի շահագրգռուող Թաղերուն կողմէ: Այս վերջիններն ալ անշուշտ չեն կրնար պարզ ու դիւրաւ բառնալի անհամաձայնութեան մը պատճառաւ ջուրը ձգել գործ մը՝ որուն օգտակարութիւնը վեր է ամէն տարակոյսէ, եւ որուն գաղափարը սկզբունքով ընդունած էին անգամ մը:

Այդ դպրոցական միացումը, կրկնենք անգամ մըն ալ, բարեբեր արդիւնք մը պիտի ունենայ Սկիւտարի երկսեռ տղոց համար: Մեղք է պարզ անհամաձայնութիւններու, աւելի կամ նուազ հիմնաւոր առարկութիւններու եւ նկատումներու համար զայն ջուրը ձգելը: Իրար հասկընալու շնորհը ունեցող մարդոց համար մանաւանդ, ամօթ է ատիկա:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԺԻՒԼ ՍԻՄՈՆ ՈՒ ՅԱՐԳԵԼԻ ԸԼԼԱԼՈՒ ԿԵՐՊԸ

Գ.

(Շար. եւ վերջ)

«Ահա հիմա ալ մեր աչքին առջեւ կը կենայ Ժիւլ Սիմոնի աշխատալից կեանքը: Օրաթերթերը հրատարակեցին անոր կենսագրութիւնը, գրեցին անոր կեանք վարելու եղանակը, գրեցին անոր աշխատութեան արդիւնքները, գործերը: Շատ դիւրին է, զանոնք կարդալով, մեր ընտրած նիւթին վերաբերեալ եզրակացութիւն մը հանել:

«Ասոնք կ'ապացուցանեն թէ Ժիւլ Սիմոն, այդ յարգելի մարդը իր ամբողջ կեանքն աշխատելով անցուցած է: Աշխատութեան շնորհիւ հասած է իր բոլոր նպատակներուն: Այս պարագային մէջ, կրնայ հարցուիլ. Միթէ կարելի՞ է որ ամէն մարդ Հիւկօ մը, Վոլթէր մը, Կէօթէ մը, Ժիւլ Սիմոն մը ըլլայ: Ես ալ այս հարցումը ընողներուն կը հարցնեմ. Միթէ աշխատութեան նպատակն անպատճառ հռչակաւոր մարդ մը ըլլա՞լ է: Իմ այն հարցումիս տրուելիք պատասխանը կրնայ ծառայել նաեւ առաջին հարցումին: Աշխատելուն նպատակն անպատճառ հռչակաւոր մարդ մը ըլլալ չէ: Աշխատութիւնը նախ կը կանոնաւորէ կեանքը, թշուառութենէ զերծ կը պահէ մարդը, գռեհիկ ու խայտառակ հակամիտութիւններէ կը պահպանէ երիտասարդական եռանդը, ըղձանքը, կորովը, ոյժը, այսինքն աշխատողները ենթակայ չեն ըլլար աղքատութեան, չքաւորութեան, անգործութեան ու գծծութեան: Դրամաշորթութեան, գողութեան ու քսակահատութեան, գրպանահատութեան, խաղամոլութեան, խարդախութեան նման ապօրէն ու անպարկեշտ միջոցներու չեն դիմեր՝ իրենց ապրուստը ապահովելու համար: Հեշտասիրութեան անձնատուր ըլլալու, վնասակար հաճոյքներու զակատելու ժամանակ չեն կրնար գտնել: Կեանքը մշտափթիթ գարնան մէջ կ'անցնի: Յարատեւ զուարթութիւնով, յարատեւ երջանկութիւնով, սրտի յարատեւ անդորրութիւնով, խղճի յարատեւ անդորրութիւնով ժամանակ կ'անցընեն: Քանի որ մարդ աշխատութեան շնորհիւ կրնայ իրապէս ունենալ այս վայելքները, այնուհետեւ անկէ ուրիշ բան ակնկալելու, ուրիշ բան փնտռելու չափ ծիծաղաշարժ բան միթէ կարելի է երեւակայել: Այսու հանդերձ, ութսուն առ հարիւր համեմատութիւնով հաւանական է նաեւ հռչակաւոր ու հարուստ ըլլալ: Աշխատասէր մարդիկ միշտ պատուաւոր, միշտ բարեխիղճ են: Մարդկային սեռին, ընկերային բոլոր դասակարգերուն մէջ, բացառութիւն չկայ այս մասին: Ես որ եօթանասուն տարեկան ծերունի մըն եմ, ծերութեան տարիքի մէջ աշխատելու չափ քաղցր բան չգտայ: Մանաւանդ Ժիւլ Սիմոնի կեանքը ճշմարտապէս նախանձելի ըլլալու աստիճան բարեբաստիկ էր: Մարդասիրական խնդիրներու, բարենպատակ գործերու եւ քաղաքակրթական յառաջդիմութեան միջոցներու տեսակէտներով ներհուն մասնագէտ մըն էր: Ժիւլ Սիմոնի չափ ոչ ոք գիտէր այս բաներուն գաղտնիքը: Բարիզի մէջ չկար բարեգործական ընկերութիւն մը, որուն Ժիւլ Սիմոն չըլլար մշտնջենաւոր կամ պատուակալ նախագահը: Այո՛, բարեգործական հարիւրաւոր ընկերութիւններու նախագահն էր: Ամէնէն զարմանալին այս է որ ժամանակ կը գտնէր բոլոր ատոնց հասնելու, ատոնց վերաբերեալ գործերով զբաղիլ կարենալու համար: Ինչպէս կ'ըսէ ժողովուրդը. միշտ շոգիի վրայ էր: Բարեսիրական գործի մը յորդորելու համար՝ երբ հմայիչ բանախօսութեան մը պէտքը զգալի ըլլար, Ժիւլ Սիմոն ամէնէն առաջ տեղէն կը ցատքէր, ժամերով կը խօսէր անխոնջ, եւ իր վայելչահիւս ոճովը կը սքանչացնէր բոլոր ունկնդիրները: Ա՜հ, քանի՜ քանի անգամներ մտովին բարի նախանձ մը զգացած էի այս հռչակաւոր իմաստասէրին պերճախօսութեան ու վսեմ բացատրութեան մասին: Շատ բարեբախտ, շատ բարձրախոհ կը տեսնէի զինքը: Բոլոր հանդիսականները, բոլոր ունկնդիրները կ'ուզէին իրարմէ խլելով խմել մարդասիրական այն համոզկեր ջուրը՝ որ կը թափէր անոր շուրթերէն: Այս ծարաւիներէն մէկը, թերեւս ամէնէն աւելի պապակողն ալ ե՛ս կ'ըլլայի:

«Ժիւլ Սիմոն, ուշադրութիւն գրաւելու, սրտին մինչեւ ամէնէն խորունկ կէտը տանող հոգեբանական ճամբան գտնելու համար, նախ կամաց կամաց կը սկըսէր խօսիլ: Յոգնածի մը, ծերունիի մը, հիւանդի մը երեւոյթն ունէր: Այս միջոցով առաջին տպաւորութիւնը գործելէ յետոյ, մէջքը կը շտկուէր, աչքերը կը բոցավառէին, դէմքը վեհութիւն կը ստանար, ձայնը կը զօրանար, վերջապէս կը յորդէր, կը զեղուր, կը յափշտակուէր, տաղերգակ արուեստագէտի վրայ իսկ չտեսնուած վսեմութեամբ, ըղձութեամբ, արտայայտութեամբ կ'արտայայտէր իր բոլոր իմաստասիրական գաղափարները, իր բոլոր լայնածաւալ յուշքերը: Զինքը լսողները սարսռալով կը համակուէին, մտախոհ կը մնային, արցունք կը թափէին: Անիկա մոգիչ մըն էր, հրապոյրի տիպար մըն էր, սակայն ամէնէն աւելի հմայիչ մոգ մը, ամէնէն աւելի յանկուցիչ հրապոյրի մարմնացում մը, կը մոգէր, կը հմայէր, կը գրաւէր: Երիտասարդական տարիքի մէջ ուսուցիչ մըն էր, յետոյ յանկարծ օրագրապետ եղաւ: Ըստ իս, օրագրապետութիւնը հեղինակութենէ, մատենագրութենէ անջատ հանգամանք մըն է: Այսպէս, հեղինակ մը, մատենագիր մը չի կրնար յաջողիլ անթերի յօդուած մը գրել որ եւ է օրաթերթի մը մէջ: Խմբագիրներն ունին իրենց առանձնայատուկ ոճ մը, արտայայտութիւն մը, գրելակերպ մը, որ՝ տարիներով օրաթերթերու մէջ գրելէ յետոյ իսկ՝ չի կրնար նմանագործուիլ: Ժիւլ Սիմոն յիսուն տարեկան հասակէն յետոյ միայն մտած էր խմբագրական ասպարէզին մէջ, սակայն աշխատութեան շնորհիւ քիչ ժամանակի մէջ այս կողմէ ալ մեր ամէնուն վարպետն եղած էր: Վերջապէս, Ժիւլ Սիմոն ո՛րչափ աւելի կ'աշխատէր, այնչափ աւելի կորով կը ստանար: Ամէն մարդու կը յանձնարարեմ Ժիւլ Սիմոնի այս յաջողութիւնը: Այո՛, ես կը փափաքիմ որ ամէն մարդ, ամէն անոնք՝ որ կ'ուզեն երջանիկ ըլլալ, մանաւանդ ընտանիքի հայրերը հետեւին Ժիւլ Սիմոնի օրինակին: Այս խօսքերը շատ զարմանալի կը թուին ինծի: Ահա ա՛յն խօսքերը՝ զորս ամէնէն աւելի չեմ ուզեր լսել իմ համասեռներուս բերանէն. «Ա՜հ, անգամ մը հանգիստի կոչուէի, անգամ մը դադրէի, անգամ մը խաղաղ ձեռնթափ ըլլայի»: Ոչ, բարեկամներս, ոչ, յաւիտենականութեան մէջ է որ պիտի վայելենք հանգստանալու իրաւունքը: Ըստ իս, աշխատասէր մարդոց հանգիստը կը կայանայ աշխատանքի մէջ: Մարդիկ պարտին աշխատութեա՛ն մէջ հանգիստ գտնել: Զմոռնա՛նք յիշել նաեւ թէ աշխատութեան ժամանակը կը սկսի մեր մանկական տարիքէն. ա՛յն վայրկեանէն՝ ուր կ'արթննայ մեր անձին գիտակցութիւնը: Իր երիտասարդութիւնը ծուլօրէն անցընող մարդը ծերութեան մէջ չի կրնար վայելել աշխատանքի օրհնութիւնը: Աշխատանքը պարտի երկրորդ բնութիւն մը ըլլալ, արիւնի հետ խառնուիլ:

«Ուրեմն աշխատեցէ՛ք, բարեկամներս, աշխատեցէ՛ք, երիտասարդութեան մէջ աշխատեցէք, ցորչափ ձեր տարիքը յառաջանայ՝ աշխատեցէ՛ք, որպէս զի ծերութեան մէջ զուրկ չմնաք աշխատանքի երջանկութենէն, վասն զի ծերութեան մէջ աշխատանքի չափ դիւրին, աշխատանքի չափ օգտակար, աշխատանքի չափ պատուաբեր բան կարելի չէ երեւակայել: Ինծի պէս, պաշտօնաթողութեան իրաւունքը շատոնց ստանալով հանդերձ, դեռ շարունակ աշխատող ծերունիի մը խօսքերուն վստահ եղէք: Աշխատանքին ալեծաղիկ մազերուն տակ երիտասարդ մնալ կը նշանակէ: Միայն աշխատիլ ուզողներն են որ կրնան յարգելի ըլլալ: Ես ալ կ'ուզեմ յարգելի ըլլալ: Ես ալ կ'աշխատիմ:»

Կարին Ա. Ն. ԹՈԺՎԱՅԵԱՆ

ՇՈԳՈԼԱՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Սիրականս՝ Լուիզ շատ կը սիրէր շոգոլան:

Շատ լուրջ ու անխառն սիրով մը կը սիրէր այս մանկատի ու գեղանի աղջնակը՝ որ իր գեղովը ու վայելչութեամբը, իր զգացումներուն անկեղծութեամբն ու քաղցրահամբոյր բնաւորութեամբը կը դիւթէր ամէնքը, ու յօժարակամ՝ պատրաստ էի կատարելու անոր ամենահասարակ, ամենաչնչին ու ամէնէն անիմաստ քմայքն իսկ: Ամէն անգամ երբ կը տեսակցէի անոր հետ, ակնդէտ կը սպասէի իր մէկ հրամանին՝ զայն կատարելու փափաքով: Հետամուտ եղայ ու իմացայ որ շոգոլան կը սիրէր մէջ այլոց. ուստի սկսայ երկու օրն անգամ մը նուէրի անուան տակ մէկ մէկ տուփ տանիլ, բան մը որ ի վերջոյ հանապազորդ դարձաւ:

Կարճ ժամանակամիջոց մը բաւեց որ սիրահարինք իրարու այս քնքուշ աղջնակը ու ես. խորունկ ու սրտագին սէր մը արդէն իսկ կը թրթռացնէր մեր երկուքին երիտասարդական սրտերը: Զգայապաշտ ու երազասէր երիտասարդ մը ըլլալով՝ կ'երեւակայէի զայն յար վայելչագեղ, նրբամարմին ու զգայացունց գեղեցկութեամբ մը օժտուած չքնաղ էակ մը՝ որուն հետ կարենայի կենակցիլ, կողակցիլ, երեւակայական բարձր սիրով մը:

Բ.

Պաթինեօլ Թաղի մեր տան քով հաստատուած էր փոքրաթիւ ընտանիք մը՝ որ կը բաղկանար մօրմէ մը, մանկամարդ աղջիկէ մը ու տարէց սպասուհիէ մը: Աղջկան մայրը՝ տիկին Ֆրանսուազ քառասունըհինգնոց այրի մըն էր, իսկ աղջիկը հազիւ տասնըհինգ տարու կ'ենթադրուէր: Այդ հրաշագեղ աղջնակը այն ինչ տեսայ, ըսի մտովի. «Ահա գեղեցկութիւն մը, որ ըստ ամենայնի կը պատշաճի բնաւորութեանս:» Եւ իրօք, Աստուա՛ծ իմ, այս աղջիկը որչա՜փ լայնօրէն կը մարմնացնէր իր անձին վրայ երեւակայութեանս մէջ ծնցուցած բոլոր վայելչութիւնները: Դիմագծութիւնը, նրբաւորտ հասակը, մարմնոյն համաչափ հիանալի անդամները, վերջապէս ամէն բան, այո՛, ամէն բան ճիշդ ա՛յնպէս էր ինչպէս կը փափաքէի, ինչպէս կ'երեւակայէի: Ու դեռ կային ոսկեփայլ մետաքսանման մազերը, որոնց զոյգ հիւսկէնները կ'երկննային կռնակն ի վար, մութ շագանակագոյն մոգիչ աչուկները, սիրարծարծ նայուածքը, եւ մարմնին փարթամութիւնն ու գրգանոյշ սպիտակափառ ճերմակութիւնը, որոնք անդիմադրելիօրէն գերեցին զիս: Եւ ի՛նչպէս կրնայի տեսնել ու չսիրել աղջիկ մը՝ որ երեւակայական գեղեցկութիւններու մարմնացումն իսկ էր:

Այդ օրուընէ ի վեր ջանացի առիթներ ստեղծել յարաբերութիւն հաստատելու սիրականիս հետ—որովհետեւ արդէն կը սիրէի—ինչ որ դիւրաւ կարելի եղաւ, վասն զի արդէն ընտանիքնիս փոխադարձ այցելութիւններ սկսած էին տալ իրարու: Այդ տեսակցութեանց միջոցին սկըսանք տակաւ սրտագին խօսքեր փոխանակել Լուիզի հետ. յետոյ երկար խօսակցութիւններ կ'ունենայինք. այսպէս մեր միջեւ առաջ եկաւ մտերմութիւն մը՝ որ իսպառ զերծ էր քաղաքավարական արարողութիւններէ: Ա՛լ չէր տարակուսեր թէ մտերմական այս զօդը պիտի ամրապնդուէր սիրոյ յայտարարութեամբ մը: Եւ իրօք, ինչպէս որ ես կը սիրէի Լուիզը՝ բովանդակ էութեամբս, կը զգայի որ ան ալ ներքուստ կը պատասխանէր սիրոյս: Չէր թերանար բարեկամական պարտականութեանց մէջ եւ կը ջանար՝ մշակել մեր մտերմութիւնը. այսպէս ես ալ առիթը չէի փախցներ օգտուելու անոր բոլոր թոյլտուութիւններէն: Ա՛լ երջանիկ էի այնուհետեւ, երջանկութիւն մը՝ որ սիրելու հետ սիրուելու գիտակցութենէն կը ծնի: Կը սիրէինք զիրար, այո՛, եւ ուխտած էինք չամուսնանալ ուրիշի հետ, առաջադրութիւն մը՝ զոր մեր ծնողքներուն յայտնելու համար՝ պատեհ առիթի մը կը սպասէինք:

Սակայն, մինչ այս սիրոյ ու վայելքի հեշտալի շրջանին մէջն էինք, ահա տեղի ունեցաւ միջադէպ մը՝ որ երկուքնուս համար ալ անփոխարինելի աղէտի մը սկզբնապատճառը պիտի ըլլար: Ահա՛ պատահածը:

Կարծեմ ըսի թէ բազմազան ձեւերով շոգոլաներ կը տանէի Լուիզին: Օր մը, սովորականին պէս, վայելուչ տուփի մը մէջ զետեղուած գլանաձեւ շոգոլաներ տարի Լուիզին: Սա, դիպուածով կամ անհոգաբար մէջտեղ թողած էր տուփը, որուն ի տես տիկին Ֆրանսուազ բարկացած՝ բուռն հարցափորձի մը կ'ենթարկէ խեղճ Լուիզը. կ'ուզէ գիտնալ թէ ուրկէ՞ ստացած է այդ շոգոլան: Խեղճ աղջնակը շփոթահար՝ ակամայօրէն կը խոստովանի թէ ես եմ զայն իրեն տուողը...: Այնինչ ականջալուր կ'ըլլայ իրողութեանը՝ այս պատուախնդիր պառաւը կը զայթակղի, եւ զայրագնած փրփրուն՝ բերնին եկածը կը նետէ եղկելի աղջկան երեսին: Խստիւ կը քննադատէ ու կը պախարակէ զայն, նոյնիսկ արարքը՝ եպերելի ու վարքը՝ յոռի կը գտնէ: Եւ երբ թէ այսքանը բաւական չըլլար, խառնաբարոյ տիկինը ուղղակի մեր տունը կը վազէ: Այս միջոցին ես կը շրջագայէի պարտէզին մէջ. տեսնելով որ տիկին Ֆրանսուազ դէպի ինծի կը յառաջանայ, պատրաստուեցայ դիմաւորել ժպտագին, բայց անոր բարկութենէն կարմրած դէմքը ու ակնակապիճներէն դուրս ինկնալ սպառնացող աչքերը տեսնելով՝ քայլ մը ընկրկեցայ: Քայլ մըն ալ, եւ ահա առջեւս կեցաւ ուղղաձիգ, սպառնալից:

— Աղջիկս պարզամիտ գտաք ու գըլխէ հանելու կ'աշխատիք, հէ՞, ըսաւ բարկացայտ. ապահով եղէք թէ չպիտի յաջողիք...: Բախտը նպաստեց որ ժամանակին հասու ըլլամ խարդաւանքին...: Եթէ կրնաք, փորձեցէք այսուհետեւ գտնել աղջիկս ու գլխել...:

Ու ծայր աստիճան քամահրանքով մը գլխէս վերէն վար դիտելէ յետոյ, կռնակը դարձուց ու հապճեպով ծնողքիս քով ելաւ...: Հո՛ն ալ փառաւորապէս ամբաստանած էր զիս, եւ աւելցնելով թէ անհոգ գտնուած էին դաստիարակութեանս՝ իր տունը դարձած էր:

Յաջորդ օրը ցաւով իմացայ որ տիկին Ֆրանսուազ պիտի թողու մեր դրացութեան իր յարկաբաժինը ու Նորմանտիա՝ իր ծննդավայրը պիտի երթայ հաստատուիլ: Այս լուրը ստուգիւ արգահատելի վիճակի մը մէջ դրաւ զիս: Նախ կատաղի բարկութիւն մը զգացի, բարկութիւն մը որ անիրաւուած ըլլալէս առաջ կուգար. հոգեկան այս վիճակին յաջորդեց խորունկ յուսահատութիւն մը՝ որ երկար տեւեց, հուսկ ուրեմն լացի հեկեկալէն:

Ո՛չ իմ թախանձագին խնդրանքներս, ոչ ալ Լուիզի սգի արցունքները,—որ ամէնէն անզգայ ու կարծր սիրտերը կրնային ողոքել—կրցան ետ կեցնել տիկին Ֆրանսուազը իր առաջադրութենէն: Եւ այս խստութիւնն անոր համար, որ կ'ուզէր գաղտնածածուկ պահել մեր սէրն ու Լուիզը հարուստ երիտասարդի մը տալ: Այսպէս կամ այնպէս, սա ստոյգ էր թէ երկու օրէն պիտի մեկնէին:

Իրենց մեկնումէն մէկ օր առաջ, ժամադրեցինք իրենց պարտէզը գէթ վերջին անգամ ըլլալով տեսակցիլ սրտաբաց: Ժամերը ուշ կը սահէին կարծես, ու մինչեւ որ որոշեալ ժամը հասաւ, հազար անգամ անիծեցի ժամացոյցս որ կը թուէր դանդաղ քալել: Պարտէզ իջայ հազարումէկ զգուշաւորութեամբ. հոն սիրականս կը սպասէր ինծի... Օ՜հ, այդ օրը անջնջելիօրէն դրոշմուած է յիշողութեանս ալքին մէջ: Մայիսի գողտր ու հոգեհմայ իրիկուն մըն էր, օդը զովացիկ, ու մեզ պարունակող մութը՝ հաճելի...: Լուսինը մերթ ընդ մերթ դուրս կ'ելլէր ամպի մը պատառուածքներուն ետեւէն, եւ իր տըխրունակ ու արծաթիկ լոյսին շողերովը կ'ողողէր պարտէզի խաւարագոյն անկիւնն իսկ: Զովաշունչ հովիկ մը մեղմիկ գընացքով մը կը շոյէր պարտէզին մրափող ծաղիկներն ու մեզ կը ղրկէր անոնց հեշտաբոյր բուրումները, մեզի հետ խընկաւէտելով ամէն ինչ: Լուիզ գլուխը ուսիս կրթնցուցած՝ կը քալէինք քով քովի, երկուքս ալ յափշտակուած, մտասոյզ: Յանկարծ Լուիզ տխուր ու վշտագին ձայնով մը, որ աւելի հծծիւնի կը նմանէր, ըսաւ.

—Ա՜հ, Ժագ, դո՛ւն ես այսքան դըժբաղդութեան պատճառը, քանի՜ քանի անգամ խնդրեցի որ այսչափ առատօրէն շոգոլա չբերես ինծի...: Մինչ կը խօսէր, նշմարեցի որ Լուիզի աչքերը կը տամկանային, ձայնը կերկերուն կը դառնար: Ալ չկրցայ տոկալ ու մերձաւոր բաժանման առթած ցաւէն ընկճուած՝ փղձկեցայ, ու լացինք երկուքս ալ:

Անգա՛մ մըն ալ սէր ուխտեցինք իրարու ու սրտագին ողջագուրումէ մը յետոյ բաժնուեցանք:

Թարգմ. Գ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
Բաղէշ

(Մնացեալը վաղը)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (128)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԳ.

—Երբ Վէրնիէ իր հրկիզուած գործարանին հանդէպ գտնուեցաւ, գիտէ՞ր թէ իր զաւակը հրդեհին մէջ այրած էր:

—Իսկոյն իմացաւ իր տնօրէնին կողմէ, որ միեւնոյն ատեն ծանոյց թէ Էթիէննէթ իր զաւկին հետ կը գտնուէր: Ատիկա լուսաւորեց մեր միտքը: Ամէնքս ալ իրարու նայեցանք...

—Միեւնոյն մտածումը ունեցաք թէ Բրիսթիան կրակի տուած էր գործարանը:

—Այո՛:

—Է՜հ ուրեմն, ձեր այդ մտածումը զարմանք չի պատճառեր ինծի: Ես ալ հեռուէն միեւնոյն գաղափարը ունեցայ: Գիտես թէ Էթիէննէթ ի՛նչ աղտոտ վարմունք մը ունեցած է Բրիսթիանի նկատմամբ: Իր նախկին սիրուհիին խաղերը յստակօրէն տեսնելով եւ իր բնաւորութիւնն ալ բուռն ըլլալով՝ գինովութեան տագնապի մը մէջ գաղափարը յղացեր է ընդհանուր հրկիզումի մը:

—Ի՛նչ ջանքեր ըրին, հրդեհը մարելու համար: Ֆոնթէնըպլոյէն եւ Մէօլէնէն ջրհաններ եկած էին, որոնք երեք օր ջուր սրսկեցին, փլատակները մարելու համար... Գործարանին տնօրէնը՝ հայր Մալէն ո՜րքան աշխատեցաւ, ու ծաղրաշարժ մարդ մը՝ Պ. Թարա, որ ագարակին վարիչն էր, դիւցազնական ճիգեր թափեց: Մազերը ու մօրուքը այրած, կրակէն դուրս հանեցին զայն. կ'ուզէր մինչեւ Բրիսթիանի մօտ հասնիլ...

—Ըսել է գիտէին թէ գործարանին ո՛ր մասին մէջ կը գտնուէին անոնք:

—Գործաւորները տեսած էին անոնց անցնիլը՝ որոնք դէպի շտեմարանը կ'ուղղուէին... Հոն էր կրակին ամէնէն զօրաւոր տեղը...

—Մարմինը գտնուեցա՞ւ:

—Ո՛չ: Ոչ Բրիսթիանի եւ ոչ ալ Էթիէննէթի մարմիններուն հետքը գտնուեցաւ... կրակը ամէն ինչ լափած ու մաքրած էր:

—Աւասիկ դիակիզում մը որ սովորական չէ:

Երկու բարեկամները լռեցին պահ մը, յետոյ Բլամիրոն հարցուց նորէն.

—Բրիսթիանի կինը ի՛նչ տպաւորութիւն կրեց այս դէպքէն:

—Սրտայոյզ համակրութիւն մը ցոյց տուաւ: Մեր ազնիւ բարեկամին հետ շատ երջանիկ չէր: Նուազ երջանիկ պիտի ըլլար ապագային մէջ: Պէտք չէ պատրանք ունենալ. Բրիսթիան այնպիսի երիտասարդ մըն էր, որ վշտահար կը մեռցնէր պարկեշտ կին մը: Բայց եթէ չեմ սխալիր, նորէն պիտի ամուսնանայ Բրիսթիանի կինը, սուգը աւարտելէն անմիջապէս յետոյ...

—Օ՜հ, ժամանակ չի կորսնցներ բնաւ:

—Բլամիրոն, պատշաճ լեզու մը գործածէ, ըսաւ Վէրթմուս խստօրէն: Քու մօրդ դասակարգէն եղող կնոջ մը վրայ չէ որ կը խօսիս: Անոնք այնպիսի քրիստոնեայ անձեր են որոնց եթէ չարիք ալ հասցնես, բարիք կ'ընեն փոխադարձաբար: Բարեբախտաբար, տիկին Բրիսթիան Վէրնիէ կը սիրուի առաջնակարգ արժանիքի տէր մարդու մը՝ տօքթ. Ժան Օկաննի կողմէ...

—Սա ծերուկ բժիշկին ազգակա՞նը. հայր Վէրնիէ ի՛նչ կարծիք կը յայտնէ:

—Կ'ըսէ թէ ատիկա շատ արդար փոխարինութիւն մը պիտի ըլլայ իր հարսին դժբախտութեան եւ օրինաւոր վարձատրութիւն մը՝ իր առաքինութիւններուն:

—Իսկ կեսուրը, դիւթիչ Էմմելինը ի՛նչ կ'ընէ:

—Ա՜հ, սիրելիս, կը պատրաստուի ժառանգորդ մը տալու Վէրնիէի...

—Ի՞նչ կ'ըսէք:

—Ճշմարիտ է ըսածս. Վէրնիէ կորսնցուցած ըլլալով իր միակ զաւակը, այնքան խոր վշտի մը մէջ թաղուած էր որ տիկին Վէրնիէ փոքր ճիգ մը ըրաւ, պարապը լեցնելու համար...

—Ա՜հ, սիրուն բան է Ռէյմոնի կողմէ կատարուածը: Անկեղծօրէն խօսելով, պարտաւոր էր այդ բանը ընելու Վէրնիէի:

—Այսպէս, մեր սիրելի գործատէրը բոլորովին կայտառ երեւոյթ մը առած նոր հայրութեան մը յոյսերէն, ա՛լ աւելի անձնատուր եղած է իր գործերուն: Նորագոյն կատարելագործութիւններով օժտուած բոլորովին նոր գործարան մը շինել տուած է Սէն-Ռէմիի մէջ:

—Ու աւելի քան երբեք Թոյնի՛ վաճառական կը հանդիսանայ նորէն:

—Բէ՜հ, ի՛նչ կ'ուզես որ ըլլայ. եթէ ան չզբաղի այդ առուտուրով, ուրիշ մը պիտի ընէ, քանի որ մարդկութիւնը կ'ուզէ թրջենալ միշտ, արհամարհելով խելագարութիւնը, ոճիրը ու մահը...

—Իրաւ որ, ըսաւ Բլամիրոն փիլիսոփայօրէն, կարելի չէ ցակակալ դնել մարդկութեան: Աւելի դէշ իրեն համար: Թո՛ղ խմէ ուզածին չափ ու ճաթի:

Թարգմանեց ԶԱՐԵՀ ՆՆՄՑԷ

ՎԵՐՋ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ

Պ. Չէմպրլէնի ծրագիրները. — Երեք յաջողութիւններ. — Պ. Պալֆուր. — Ընթացքի փոփոխութիւն:

Լոնտոն, 8 օգոստոս. Պ. Չէմպրլէնի ծրագիրները երեք մեծ յաջողութիւն ունեցան: Պ. Պրէսի, ազատականներու երկրակալութեան խումբին ամէնէն նշանաւոր անդամներէն մէկը, ընդունեց պաշտպանողական կուսակցութեան ընտրելին ըլլալ Բաթի մէջ: Ազատական վաղեմի լրագիր մը Արկայլի նահանգէն, նպաստաւոր կարծիք յայտնեց Խորհրդարանին մէջ Պ. Նիքոլի յաջորդելիք պաշտպանողական ընտրելիին համար, ցաւ յայտնելով որ իր կուսակցութեան ներկայացուցիչը չէ ուզած քննութիւն կատարել Պ. Չէմպրլէնի ծրագիրներուն նկատմամբ: Ամերիկացիներն ալ մէջ մտան: Փոխադարձութեան ամերիկեան դաշնակցութիւնը, որուն կեդրոնը Մինէապոլիսի մէջ է, հանգամանօրութեան մը ձեռնարկեց, շարժում մը առաջ բերելու, որպէս զի Գանատայի հետ առեւտրական դաշնակցութիւն մը կնքուի, այդ վերջինը Անգլիոյ հետ պայմանագրութիւն մը չկնքած: Պ. Չէմպրլէն նոյն դաշնակցութեան պատկանողներէն աւելի դաշնակիցներ չէր գըտներ:

— Մորնինկ-Լիտըրի խորհրդարանական թղթակիցը ընդհակառակը փոփոխութիւն մը ցոյց կու տայ Պ. Պալֆուրի եւ նոյն իսկ Պ. Չէմպրլէնի ընթացքին նկատմամբ: Թղթակիցը կ'ըսէ.

«Մինչեւ հիմա նախարարապետը ու գաղթային նախարարը ծանուցած էին թէ կառավարութեան քննութիւնը կը շարունակէ, բայց բուն իսկ ծրագիրները չէին հերքած: Երէկ, առաջին անգամ, Պ. Չէմպրլէն, երեսփոխանի մը հարցման պատասխանելով, ըսաւ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը տակաւին չէ առաջարկած մաքսային նախապատիւ սակացոյց մը հաստատելու գաղթավայրերուն հետ: Այդ պատասխանը մեծ յուզում առաջ բերաւ Երեսփ. Ժողովին նրբանցքներուն մէջ: Բազմաթիւ երեսփոխաններ նոյն իսկ ըսին թէ նահանջի մը համարժէք է: Հետեւեալ հաւատք կը գոյանայ թէ Պ. Չէմպրլէնի կուսակցութեան պետը կը պատրաստուի պաշտպանելու իր նահանջը: Կ'երեւայ նաեւ թէ գաղթային նախարարին միակ որդւոյն՝ Թղթատարական ու հեռագրական նախարար Պ. Օսթին Չէմպրլէնի քաղաքական ապագան ալ առնչութիւն ունի իր հօրը ընթացքին հետ: Գաղթային նախարարը կը պարծենայ իր որդւոյն համար, որուն կ'ուզէ խիստ փայլուն ապագայ մը պատրաստել. բայց եթէ ինք քաշուի, իր բոլոր ընտանիքն ալ նոյն վիճակին պիտի ենթարկուի: Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ նախարարապետ Պ. Պալֆուր հոկտեմբեր 1ին Շէֆիլտի մէջ կարեւոր ճառ մը պիտի արտասանէ: Այդ առթիւ վերջնական յայտարարութիւն մը պիտի ընէ իր դաւանած ընթացքին նկատմամբ: Միւս կողմէ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն տասնըհինգ օրէն Անգլիոյ մէջ ուղեւորութեան մը պիտի ձեռնարկէ՝ ազատ-փոխանակութեան գաղափարներու տարածման համար:»

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Կաշառքի խնդիր. — Դաքիներ. — Յանձնաժողովը. — Վկայութիւններ:

Իշլ, 8 օգոստոս. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց Բուէն Հէտէրվարի կոմսին որ յետոյ պատիւ ունեցաւ կայս. սեղանին մասնակցելու: Ծայրէն եւս ալ կայսրը երկարօրէն խորհրդակցեցաւ կոմսին հետ: Նոյն իրիկունը կոմսը Բէչեւա ուղեւորեցաւ. խուսափողական պատասխաններ տուաւ իրմէ տեղեկութիւն ուզող լրագրական թղթակիցներուն:

Պեշդ. — Ամբողջ լրագիրները նախարարութեան հրաժարելուն վրայ կը խօսին: Մաճիար Լէմցէլ, կէս-պաշտօնական թերթը, կը խոստովանի թէ Պ. Քոլուեթի վիճաբանութիւնները խանգարող խումբին մէջ վերադառնալովը գոյութիւն ունենալէ կը դադրին այն պայմանները որոնց վրայ հիմնուած էր նախարարութեան կազմութիւնը: Բոլոր լրագիրներն ալ գրեթէ միաձայնութեամբ կը պահանջեն այն տեսակ դահլիճ մը կազմել որ պարունակէ երկրին վստահութիւնն ներշնչելու կարող մարդիկը: Կ'ըսուի ալ թէ ելմտական նախարար Պ. Լուքաչ պիտի կազմէ նոր դահլիճը եւ թէ Երեսփ. Ժողովին նիստերը պիտի յետաձգուին:

Վիեննա. — Ռումանիոյ Թագաւորին այցելութենէն անմիջապէս ետքը՝ այսինքն ամսոյս 12ին Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը Շէօնպրուն պիտի ուղեւորի՝ Հունգարիոյ նախարարական տագնապին խնդրովը զբաղելու. նաեւ պատերազմական նախարարին եւ սպայակոյտի պետին հետ խորհրդակցելու հունգարական բանակին ըլլալիք թոյլտուութեանց համար, քանի որ առանց ատոր որ եւ է նախարարութիւն պիտի չկրնայ պաշտօնավարել Հունգարիոյ մէջ:

Պեշդ. — Ըսուեցաւ թէ կաշառքի խնդրոյն համար կազմուած խորհրդարանական յանձնաժողովը, գաղտնի նիստի մը մէջ, որոշած էր հրաւիրել նոր վկաներ որոնք խիստ շահեկան տեղեկութիւններ պիտի հաղորդէին: Նոյն իսկ մեծ արքեպիսկոպոսին սեղանապետին անունն ալ կը տրուէր իբրեւ վկայ: Այդ գաղտնի նիստին մէջ, սակայն, յանձնաժողովը միայն խորհրդակցեցաւ ձեւին վրայ իր այն տեղեկագրին՝ զոր երկուշաբթի օրը պիտի ներկայացնէ Երեսփ. Ժողովին: Յանձնաժողովը երկու նիստ եւս պիտի գումարէ. Երեկուան նիստին մէջ լսուեցան ընկերվարականներու երկու պետերուն՝ Կոլտների եւ Պօքանիի վկայութիւնները. ասոնք բազմաթիւ բանակցութիւններ կատարած էին Զաբարի կոմսին հետ: Մանաւանդ խորհրդակցած էին անոր մէկ ծրագրին վրայ՝ երկու փիրինէ վար դրամներու համար տրուած գրաւները ետ առնելու մասին: Այդ երկու վկաները ըսին թէ Զաբարի կոմսին հետ իրենց ունեցած բոլոր խօսակցութիւններու պահուն այս վերջինը միշտ Բուէն Հէտէրվարի կոմսին անունով խօսած է. նաեւ յաճախ ըսած է որ պէտք է անոր կարծիքը առնէ: Վկաները յարեցին թէ բնաւ չէին ունեցած այն տպաւորութիւնը թէ Զաբարի կոմսը իր հաշւոյն կը գործէ:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ռուսիոյ մեծ մարզանքները. — Բանտէզէֆ զօրավարը. — Հրաւէր մը:

Բեդերսպուրկ, 7 օգոստոս. — Ֆրանսայի ընդհանուր սպայակոյտին պետ Բանտէզէք զօրավարը, այսօր, Բեդերսպուրկ ժամանեց՝ երկու սպաներու հետ. նաեւ ռուս դէր-գնդապետ Բլաթովի հետ, որ սահմանագլուխը գացած էր՝ զայն դիմաւորելու: Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին պետ Սախարով զօրավարին եւ ուրիշ սպաներու, ինչպէս նաեւ ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնատարներուն կողմէ: Բանտէզէք զօրավարը իսկոյն այցելութիւն տուաւ Ֆրանսայի դեսպանին, որ վաղը արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսին պիտի ներկայացնէ զօրավարը ու հետեւորդները: Ֆրանսայի սպայակոյտին պետը Նիքոլա կայսեր կողմէ հրաւիրուած է՝ ներկայ ըլլալու ռուսական մեծ մարզանքներուն Բեդերսպուրկի ու Վիլնայի մէջ: Բանտէզէք զօրավարը իր հետեւորդներուն հետ հիւրը պիտի ըլլայ արքունիքին որ մասնաւոր յարկեր ու կառքեր պատրաստել տուած է անոր համար:

ՆՈՐ ՊԱՊԸ

Կարդինալներուն ընդունելութիւնը. — «Վէթօ»ին խնդիրը. — Թագադրութեան հանդէսը. — Վիեննայի մէջ:

Հռոմ, 7 օգոստ. — Հռոմ գտնուող ֆրանսացի կարտինալները եւ եպիսկոպոսները, այսօր Պապին ներկայացան: Պիոս Ժ. խիստ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ անոնց, լատիներէն խօսեցաւ, ըսելով որ Ֆրանսերէն չի կրնար խօսիլ: Պապը յայտարարեց թէ երջանիկ է ֆրանսացի կարտինալները ընդունելուն համար եւ յարեց. — «Կը խնդրեմ որ զիս իբրեւ բարեկամ մը նկատէք: Մենք բոլոր ժողովուրդներուն բարեկամն ենք, սակայն առաւելագոյն սէր մը կը զգանք Եկեղեցւոյն անդրանիկ աղջկանը համար (Ֆրանսա):» Պիոս Ժ. յետոյ իշխանութիւն տուաւ կարտինալներուն՝ Վերափոխման տօնին՝ օգոստոս 15, տալ քահանայապետական օրհնութիւնը կատարելով թողութեան հետ: Ապա կարտինալներուն հետեւողները ընդունուեցան համբուրելու Պապին հողաթափը: Իրիկուան Պապը պարտէզ իջաւ:

—Եկեղեցական շրջանակներու մէջ կը խօսուի Աւստրիոյ «վէթօ»ին վրայ: Իրազեկ ակումբներու մէջ կը պատմուի թէ Բուզինա կարտինալը, «վէթօ»ն իմաց տալէ առաջ, տեսակցեր է իր պաշտօնակցին՝ գերմանացի Քոբ կարտինալին հետ: Պապական ընտրութեան ժողովը բացուելուն՝ առաջին անգամ Վատիկանէն մեկներ է Բուզինա կարտինալը. ուղղակի Աւստրիոյ դեսպանատունը գացեր եւ հոն երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է դեսպանին հետ: Ընտրական ժողովին ներկայ գտնուող քարտուղար մը Բուզինա կարտինալին աւստրիական դեսպանատունը մտնելը տեսնելով՝ ըսեր է. — «Ահաւասիկ սպասաւորը որ իր պաշտօնին համարը պիտի տայ:» Լէոն ԺԳ.ի մահէն առաջ երբ «վէթօ»ին վրայ խօսեցան լրագիրները, Աւստրիոյ դիւանագիտութիւնը քանի անգամներ ազդու կերպով հերքել տուաւ այդ մտադրութիւնը: Այսօր որ անոր աննպաստ արդիւնքը կը տեսնուի, գերման շրջանակներուն մէջ սկսած են ըսել թէ «վէթօ»ն Աւստրիոյ կայսերական անձնական նախաձեռնութեան գործն է եւ թէ Գերմանիա ակամայ կը մասնակցի, բայց Գերմանիա սրտանց կը ցաւի այդ ընթացքին համար:

—Քորրիէրէ Տէլլա Սէրայի Հռոմի թղթակիցը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ «Վէթօ»ին նկատմամբ. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը չէ հետաքրքրուած գործադրելու «Վէթօ»ի իրաւունքը: Ահաւասիկ թէ ինչ է եղածը. — Երկուշաբթի առտու պապական ժողովին նիստը սկսելու առթին երբ քուէթուղթերը բաժնուեցան, Վիեննայի արքեպիսկոպոսը՝ կարտինալ Կրուշա ոտքի ելաւ եւ լատիներէն արտասանեց «Վէթօ»ին բանաձեւը՝ Ռամփոլլա կարտինալին ընտրութեանը դէմ: Վիեննայի արքեպիսկոպոսը յայտարարեց թէ անձնապէս ինք խիստ կը ցաւի, սակայն պարտաւորուած է գործադրել «վէթօ»ի իրաւունքը: Այդ յայտարարութեան յաջորդեց վայրկեան մը լռութիւն եւ ընդհանուր զարմացում: Յետոյ Ռամփոլլա կարտինալը ոտքի ելաւ եւ մեծ հանդարտութեամբ բողոքեց կարտինալներու ժողովին ազատութեանը նկատմամբ տրուած այդ հարուածին դէմ: Մրմունջներ առաջ եկան եւ այդ միջոցին Մաթիէօ կարտինալը ֆրանսերէն ըսաւ. — «Տարօրինակ բան»: Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով՝ կարտինալները միաձայնութեամբ այժ տուած են Ռամփոլլա կարտինալին այդ բողոքին:

—Թագադրութեան հանդէսին ծրագրին համաձայն, Պապը նախ կ'աղօթէ Ս. Հաղորդութեան սեղանին առջեւ որ համանուն մատուռին մէջ դրուած է. յետոյ կ'երթայ Ս. Գրիգորի խորանը, որուն առջեւ կարտինալները ձեռքը կը համբուրեն եւ արքեպիսկոպոսները ու եպիսկոպոսներն ալ ոտքերը: Աղօթքներ կարդացուելէ ետքը Պապը պատարագ կը մատուցանէ Խոստովանութեանց խորանին առջեւ. ապա կը կատարուի թագադրութիւնը եւ Պապը կու տայ առաքելական օրհնութիւնը:

Վիեննա. — Պիոս Ժ.ի ընտրութեան առթիւ, այս առտու, գոհաբանական հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան Սէնթ-Էթիէնի մայր եկեղեցին մէջ: Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութեան գլխաւոր պաշտօնատարները եւ դեսպանական մարմինը ներկայ գտնուեցան:

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Չինու մէջ. — Բարենորոգման կուսակիցները. — Բէքինի եկերը հսկողութեան տակ. — Շէն-Նու-Շիի կտակը:

Բէքին, 7 օգոստոս. — Բարենորոգման կուսակիցներէ շատերը հեռացած ըլլալուն հետեւանքով՝ Բէքինի դուռներուն մօտ հսկողութիւն կը կատարուի: Այսօր գումարում մը տեղի պիտի ունենայ խնամակալուհիին նախագահութեամբ. բոլոր իշխանները ներկայ պիտի ըլլան: Խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ նաեւ Ռուսիոյ տրուելիք նոր արտօնութեանց խնդիրը: Ուրիշ լուրի մը նայելով՝ այդ գումարման բուն իսկ պատճառն է Չինու բարենորոգման կուսակից Շէն-Նու-Շիի յայտնութիւնները զորս դատարաններուն ըրած էր, մահու պատիժը գործադրուելէ առաջ: Շէն-Նու-Շի ըսած էր նաեւ թէ Ռուսիա ու Ճարոն իրարու ձեռքէ յափշտակել կուզեն Մայրագոյն Արեւելքը, թէ Չին կորսնցուցած է իր երկրորդ մայրաքաղաքը եւ թէ տակաւին շատ բան պիտի կորսնցնէ. նաեւ թէ գաղտնի դաշնադրութիւնը հրապարակ հանուած ըլլալուն համար էր որ Չինկ իշխանը իրեն թշնամացաւ:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Աշխարհագրական համաժողովին անդամները. — Բարի գալուստի մաղթանքներ. — Անգլիացի երեսփոխաններուն այցելութիւնը:

Լոնտոն. — 7 օգոստոս. — Թայմզ այս առտուան իր թիւին մէջ կ'ըսէ թէ այս միջոցին Ռուանի մէջ գտնուող աշխարհագրական համաժողովին ֆրանսացի անդամները կ'ուզեն, համաժողովին աշխատութիւնները աւարտելէն անմիջապէս ետքը, Անգլիա այցելել: Երկուշաբթի ու երեքշաբթի Լոնտոն մնալէ ետքը, Պրայթըն եւ ուրիշ տեղեր ալ պիտի այցելեն, Ֆրանսա վերադառնալէ առաջ: Նոյնաշաբթի օրը Ֆրանսացի աշխարհագէտները պիտի ընդունուին Լոնտոնի աշխարհագրական արքայական Ընկերութեան կողմէ. յետոյ սեղան մը պիտի տրուի ֆրանսացի հիւրերուն ի պատիւ: Թայմզ այդ առթիւ կը յարէ. — «Այդ այցելութիւնը նպաստաւոր թուականի մը մէջ պիտի չկատարուի, վասն զի նոյն Ընկերութեան վարչական Խորհրդին նախագահը ու անդամներէն շատերը Լոնտոնէն բացակայ կը գտնուին, բայց միացողները, անշուշտ, կարելի եղածը պիտի ընեն սիրալիր ընդունելութիւն մը կատարելու իրենց Ֆրանսացի պաշտօնակիցներուն:

— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին անդամներէն Պ. Լուի Սինքլէր յայտարարեց Փէլ Մէլ Կազէթ ի խմբագիրներէն մէկին թէ մինչեւ հիմա անգլիացի ութսուն երեսփոխաններ պատասխանած են Ֆրանսա երթալու համար եղած հրաւէրին Պ. տ'Էթուրնէլ տը Քոնսթանի կողմէ: Անգլիական այդ պատուիրակութիւնը նոյեմբեր 25ին Լոնտոնէն ճամբայ պիտի ելլէ եւ հինգ կամ վեց օր Ֆրանսա պիտի մնայ. այդ միջոցին պիտի այցելէ Բարիզ ու Պօրտօ:

ԻՏՈՒԱՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Ուղեւորութիւնը. — Վիեննայի մէջ. — Ընդունելութեան պատրաստութիւններ:

Լոնտոն, 7 օգոստոս. — Կը ծանուցուի թէ Էտուարտ Թագաւորը յառաջիկայ չորեքշաբթի Լոնտոնէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Մարիէնպատ:

Վիեննա. — Ներկայ տրամադրութեանց համաձայն, Էտուարտ Թագաւորը, Մարիէնպատի ջերմուկները մնալէ ետքը, Վիեննա պիտի երթայ մասնաւոր կառախումբով որ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր կողմէ Էտուարտ Է.ի տրամադրութեանը տակ դրուած է մասնաւորապէս: Արքայական դղեակին այն յարկը որ օտար վեհապետներու յատկացուած է, կը կահաւորուի: Արքայական դղեակին մէջ հացկերոյթ մը պիտի տրուի եւ Օբէրայի թատրոնին մէջ ալ հանդիսական ներկայացում մը:

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Լորտ Միլներ. — Անգլիա ուղեւորիլը. — Գաղթականութիւն:

Լոնտոն, 7 օգոստոս. — Բրէթօրիայէն կը հեռագրեն թէ Լորտ Միլներ, այս առտու, Տէլակոայէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Անգլիա: Սըր Արթըր Լօուլէյ, Թրանսվալի կառավարիչի տեղակալը, փոխանորդաբար պիտի վարէ Լորտ Միլներին պաշտօնը:

—Կը ծանուցուի թէ որպէս զի անգլիացի երկրագործներ կարենան միայնոն կերպով հաստատուիլ Հարաւային Աֆրիկէի երկրագործական անգլիական գաղթավայրերու մէջ, Հարաւային Աֆրիկէի Ընկերակցութիւնը յանձնաժողով մը կազմեր է՝ որուն մէջ կան Ուէսթմինսթըրի դուքսը, երեսփոխան Պ. Ա. Լիթըլթըն, Սըր Ռ. Բոլ Քէրիւն զօրավարը եւ այլն: Այդ ծրագիրը, որուն բոլոր մանրամասնութիւնները տակաւին յայտնի չեն, նպատակ ունի նոյն երկիրներուն մէջ հաստատել ագարակապաններու փոքր գաղթականութիւններ ընտրուած անգլիական զանազան գաւառներէ: Այդ կերպով հաստատուած իւրաքանչիւր գաղթավայր, զայն կազմողներուն պատկանած անգլիական գաւառին անունովը պիտի կոչուի:

ՍԵՐՊԻԱ

Նիշի ընտրութիւնները. — Սպաներու ընթացքը. — Արքունեաց հրամանատարը:

Պելկրատ, 8 օգոստոս. — Նիշի թաղապետական ընտրութեանց մէջ յաղթող հանդիսացան միացեալ արմատականները:

—Պէլկրատի վերջին դէպքերէն ի վեր բանակին սպաներու միջեւ կարծիքի անհամաձայնութիւնները կը շատնան հետզհետէ, ինչ որ մտատանջութիւն կը պատճառէ պատերազմական նախարարին, թէեւ գնդապետ Մաշինի երկրորդ կարգի զօրավար, գնդապետ Միշիչ պատերազմական պաշտօնատան առաջին դիւանին պետ եւ գնդապետ Անթիչ ալ թագաժառանգ իշխանին հետեւորդ եղան, սակայն Չ. զօրագունդի սպաները դարձեալ կը գանգատին: Անոնցմէ մէկ քանին ձերբակալուեցան: Վէլքովիչ նախարարին քեռայրը եւ Լէշյանին զօրավարին որդին՝ գնդապետ Լէշյանին արքունեաց հրամանատար կարգուեցաւ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Երկաթուղիի ծանր արկած. — Բազմաթիւ զոհեր:

Ուաշինկթըն, 7 օգոստոս. — Տիւրանի (Միչիկան) մէջ երկաթուղիի շատ ծանր արկած մը պատահեցաւ: Երկու կառախումբերէն երկրորդը, որ պաշտօնեայ ու կենդանի կը փոխադրէր Ուալլասի սիրքէն, ընդհարեր է առաջինին, զսպանակներու չգործելուն պատճառաւ: Քսանըմէկ հոգի սպաննուեր, քսան հոգի վիրաւորուեր են, մեծ մասը ծանրապէս: Բազմաթիւ արժէքաւոր կենդանիներ մեռեր են: Ուրիշներ խոյս տուեր են, առանց ձեռք անցուելու:

ԻՒՄՊԵՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ

Ա. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ներկաներ. — Դատաւորին երեւոյթը. — Ամբաստանեալներուն մուտքը. — Վկաները. — Տիկին Իւմպէրի հարցաքննութիւնը:

Բարիզ, 8 օգոստոս. — Դարուս Մեծ Խարդախութեան դատը վերջապէս սկսաւ Բարիզի Եղեռնադատ Ատեանին առջեւ, այսօր, խուռն բազմութեան մը ներկայութեան: Ժամը տասնումէկէն սկսեալ՝ ահագին բազմութիւն մը խռնուած էր դատասրահին մէջ: Առաջին փութացողները եղան կիները, որոնք կ'երթային առաջին նստարանները գրաւել, ուր գլխարկներու ծաղիկները եւ բաց գոյն չփաթներու կարնիթիւրները աչքի կը զարնէին: Ներկաներուն մէջ հազուագիւտ են ծանօթ դէմքերը. անգոյն ու ցուրտ բազմութիւն մը խռնուած է: Սակայն վկաներու խումբը նկարագեղ տեսարան մը կը պարզէ: Կապոյտ պլուզ հագած երկու պարզուկ գիւղացիներու քով կը գտնուի վայելչազգեստ ու բաց գոյն արդուզարդով կին մը: Ժամը 11ին ներս կը մտնեն դատաւորները ու քիչ յետոյ ամբաստանեալները: Առաջին անգամ կ'երեւայ տիկին Թէրէզ Իւմպէր, երկու ոստիկաններու միջեւ: Շատ տժգոյն, դանդաղօրէն կը յառաջանայ իրեն յատկացուած աթոռը: Սեւ փոքր գլխարկ մը դրած է, ու սեւ չփակ մը ու շրջազգեստ մը հագած է: Թեւքին տակ կռթած է ճերմակ շղարշ մը: Անոր ետեւէն կը յառաջանայ ամուսինը՝ Ֆրէտէրիք Իւմպէր, կապոյտ վէսթոնով, յետոյ միւսները՝ Էմիլ ու Ռոմէն Տօրինեաք, սեւ բաճկոնով: Անգոյն ու առանց ինքնատիպութեան դէմքեր ամէնքն ալ: Ատեանին նախագահն իսկոյն կը ձեռնարկէ երդուեալներու երդման արարողութեան: Յետոյ ամբաստանեալներուն ինքնութիւնը կը հարցուի, որուն կը յաջորդէ ամբաստանագրին ընթերցումը: Ապա վկաներու ներկայութիւնը կը ստուգուի: Երբ Բաթըրի անունը կը տրուի վկան մէջտեղ չելլեր. Նախագահը կը յայտարարէ անոր բացակայութիւնը: Երբ վկաներուն ցանկը կը վերջանայ, նորէն Բաթըրի անունը կը լսուի ժողովրդեան մէջ: Հարցաքննութիւնը սկսած է հիմա: Նախագահը տիկին Իւմպէրի կ'ըսէ թէ կրնայ նստիլ: Ամբաստանեալը ոտքի ելլելով խրոխտ ձեւով մը պատասխանեց թէ ոտքի վրայ պիտի մնայ: Պայքարը ծայր կու տայ նախագահին ու տիկին Իւմպէրի միջեւ: Այս վերջինը, վարդապետական շեշտով մը կ'արտասանէ. «Մենք Ֆրանսայի ամէնէն պարկեշտ մարդիկն ենք»: Ունկնդիրները սկսան ծիծաղիլ այս խօսքին վրայ: Թէրէզ Իւմպէր փոքր ճառ մը կ'արտասանէ, իրեններուն պարկեշտութիւնը դրուատելով եւ ուրիշներուն զրպարտութիւնը ու կեղծիքը պախարակելով: Ի զուր Նախագահը կը փորձէ սանձ մը դնել այդ պերճախօսութեան առջեւ: Պէտք է թողուլ որ հեղեղը անցնի երթայ: Բայց ընդհուպ կանգ կ'առնէ շնչասպառ: Նախագահը մեծ ճարտարութեամբ առաջ կը տանի հարցաքննութիւնը, ծուղակը ձգելու համար ամբաստանեալ կինը: Ի վերջոյ տիկին Իւմպէր կը յայտարարէ թէ միշտ պիտի պաշտպանէ զինքը, որչափ ատեն որ իր ուժերը ներեն: Ժամը երկուքը քառորդ անցած է, սակայն խնդրին էութիւնը մէջտեղ չէ դրուած: Սաստիկ ջերմութիւն մը կը տիրէ սրահին մէջ, ու ամէն ճակատներէ քրտինք կը հոսի: Նախագահը պահ մը կը դադրեցնէ նիստը, ժողովուրդը դուրս կ'ելլէ, քիչ մը շունչ առնելու համար: Քսան վայրկեան յետոյ, նիստը նորէն կը սկսի, բայց տիկին Իւմպէր կը տժգունի ու կը նստի: Փաստաբան Պ. Լապորի ոտքի կ'ելլէ ու աղեր հոտոտել կու տայ անոր: Երկար հառաչներ կ'արձակէ ու ի զուր կը ջանայ ոտքի վրայ մնալ: Դատավարութիւնը կը սկսի նորէն: Նախագահը կը հարցնէ թէ ո՛ւրկէ են այն երեք արժէթուղթերը՝ զորս տիկին Իւմպէր ցոյց կու տար այցելուներուն: Ամբաստանեալը կը պատասխանէ թէ անոնք գոյութիւն ունին եւ իր ընտանիքին քով կը գտնուին: Վկաներ կանչուած ատեն միջադէպ մը կը պատահի: Շատերը չեն պատասխանած իրենց ուղղուած կոչնագրին: Երեք դատաւորներու բացակայութիւնը անընդունելի կը նկատէ Պ. Լապորի. մինչ նախագահը կը պատասխանէ թէ անոնք չէին կրնար գալ, իրենց պաշտօնին բերումով: Տիկին Իւմպէր նաեւ կը պահանջէ որ Պ. Բաթըրի անպատճառ դատարան ներկայանայ, քանի որ անիկա եղած է իր ձերբակալման պատճառը: Նախագահը կը յայտարարէ թէ Պ. Բաթըր հիւանդ է, Զուիցերիոյ մէջ, եւ թէ նոր կոչնագիր մըն ալ պիտի ուղղուի, անոր բացակայութիւնը հաստատելու համար, թէեւ անոր ներկայութիւնը անհրաժեշտ կը նկատուի ամբաստանեալին ու անոր փաստաբանին կողմէ: Ապա դատավարութիւնը կը դառնայ տիկին Իւմպէրի ընտանեկան ծագումին ու գործերուն վրայ, որոնք արդէն ծանօթ ու երկարածիգ ըլլալուն՝ աւելորդ է առաջ բերել:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Մանասդըրի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Հազիմ պէյ:

—Միւթէմարիֆի աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանին քարտուղարներէն Սայիտ պէյի եւ Պրուսայի նահանգին Թղթակցութեանց դիւանին միւմէյիզ Սայիտ պէյի: Սանիէի աստիճան՝ Բ. Դրան խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Շէվքէթ Ճէնանի պէյի:

—Սանճայի նահանգին Թէքէլ-Տէլէն գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Քէսքիմի նախկին գայմագամ Մէհմէտ Նուրէթ էֆ.:

ՄԱՀ

ՄԱՆԱՍԴԸՐԻ ՌՈՒՍ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ

Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Ցաւով իմացուեցաւ թէ ամսոյս 26ի օրը ժամ $2\frac{1}{2}$ին Ռուսիոյ տէրութեան Մանասդըրի հիւպատոս Պ. Ռոսթքովսքի, Մանասդըրի մէջ քաղաքին արտաքին մասէն վերադառնալու պահուն, ոստիկան-զինուորի մը կողմէ սպաննուեր է: Օսմ. տէրութիւնը, նկատողութեան առնելով իր եւ Ռուսիոյ տէրութեան միջեւ բարեբաղդաբար տիրող բարեւոք յարաբերութիւնները, պատշաճ եղանակներով ցաւ յայտնեց՝ պաշտօնական հանգամանք ունեցող պաշտօնեայի մը նկատմամբ գործուած ոճրին ու յարձակումին համար: Տէրութիւնը որոշեց որ ամէն տեղ բնականաբար նողկանք պատճառող այդ ոճրին հեղինակը ձերբակալուելով յանձնել յատկապէս կազմուած զինուորական ատեանի մը, թէ՛ անոր եւ թէ՛ նոյն ոճրին մասնակից եղողներ եթէ կան, անոնց դատավարութիւնը փութով կատարել եւ պատիժները սահմանել: Նաեւ Մանասդըրի կուսակալ Ալի Րիզա փաշան, ոստիկան-զինուորներու գնդապետը, հազարապետը ու տեղակալը գործէ դադրեցուցուելով պաշտօնանկ ըլլան եւ վախճանեալին ընտանիքին դրամական պատշաճ հատուցում մը ըլլայ տէրութեան կողմէ: Միանգամայն ուրիշ միջոցներ ալ ձեռք առնուած են: Եղեռնական այս դէպքին նկատմամբ, որուն վրայ ցարդ խօսուած չէր մինչեւ որ ստոյգ քննութիւններ կատարուէին, անկեղծօրէն ցաւ կը յայտնուի:»

ՄԱՆԱՍԴԸՐԻ նոր կուսակալ Հազիմ պէյ, երէկ, կայս. Պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց:

—Հազիմ պէյ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ ներքին գործոց նախարարին հետ:

—Մանասդըրի նոր կուսակալը քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէն. — Պուլկարիոյ իշխանապետութեան թերթը Նովի Վէք, քանի մը օր առաջ հրատարակած կարեւոր մէկ յօդուածին մէջ, խստիւ պախարակած է արարքը ու ընթացքը կարգ մը պուլկար չարագործներու, որոնք ապստամբութիւնը իրենց ասպարէզ մը ընտրած են:

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, առջի օրը, կայս. Պալատ գնաց եւ թէ՛ բերանացի եւ թէ գրաւոր կերպով առաջին քարտուղարութեան փաշայի միջոցաւ իր երախտագիտութիւնները մատոյց յոտս կայս. Գահոյից՝ կայս. այն հոգածութեան համար որուն արժանացաւ իր հիւանդութեան միջոցին: Ն. Սրբազնութիւնը արժանացաւ կայս. մեծարանաց:

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Ճէլալ պէյ հրամայեց որ ասկէ վերջը Մախսուսէի վարչութեան անունով գնուելիք պիտոյքներուն նուազուրդ կատարուի եւ ծախսուելիք անպէտ գոյքերուն ալ աճուրդ: Նաեւ հրամայեց որ ատոր հակառակը գործողներ պատասխանատու պիտի մնան:

—Մախսուսէի վարչութեան հաշիւները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, առջի օրը, նոյն վարչութեան պաշտօնարանը երթալով արկղին պարունակութիւնը եւ օրական հաշուետումարները քննեց:

—Ամիրալական հրահանգներ տրուեցան ձեռնհաս պաշտօնարանին՝ Մախսուսէի հաշւոյն շինուելիք արագընթաց խոշոր շոգենաւերուն համար:

—Դեղագործ Քեազիմ պէյ ու եղբայրը՝ Նիւզհէթ պէյ պիտի շարունակեն Թէրսանէի պէտք ունեցած դեղերուն մատակարարութիւնը: Այդ առթիւ հարիւրին քառասուն զեղչ մը եղած է ի նպաստ ելմտական գանձուն:

ՔՆՆԻՉ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդին անդամ Մուսթաֆա պէյ եւ ելմտական Խորհուրդին անդամ Ահմէտ Նէճիպ պէյ, որոնք Պրուսայի նահանգին եւ Իզմիտի, Պիղայի ու Զաթալճայի գաւառներուն ընդհանուր գործառնութիւնները պիտի քննեն, երէկ Պրուսա ուղեւորեցան՝ ելմտական նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին քարտուղարներէն Քէնան պէյի հետ: Այդ պաշտօնատարները Պրուսայի նահանգին մէջ իրենց պաշտօնը կատարելէ ետքը Իզմիտ, Պիղայի ու Զաթալճայի գաւառները պիտի երթան:

—Գոնեայի ու Էնկիւրիի նահանգներուն քննիչները՝ Պէքիր Քեամի պէյ ու Հիւսնի պէյ Պոլիս ժամանեցին:

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ ալ Ռումանիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին իջեւանած օթէլը երթալով բարի գալուստ մաղթեր է: Դեսպանը նաեւ կայարանին մէջ գտնուեր է Կարոլ Թագաւորին ժամանմանը միջոցին:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան գործակատար Պարոն ֆոն Վանկէնհայմ, առջի իրիկունը, պարահանդէս մը տուաւ Թարապիոյ դեսպանատան պարտէզին մէջ: Ներկայ էին օսմ. բարձրաստիճան պաշտօնատարներ եւ դեսպանական մարմնոյն անդամներէն ոմանք:

Պ. ՄԱՆՍՈՒՐՈՎ, Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին քարտուղարը, երէկ առտու իր կնոջ ու տղոցը հետ Զուիցերիա ուղեւորեցաւ: Պ. Զինովիէվ ու դեսպանատան պաշտօնեաները մինչեւ Ղալաթիոյ քարափը ընկերացան:

ԱՆՏԻՈՔԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ. — Ֆէնէրի Պատրիարքարանին արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Տ. Տէլիքանիս, Տ. Եոաքիմ Գ.ի հրամանով, յիշատակագիր մը պատրաստեց Անտիոքի յոյն-օրթոտոքս Պատրիարքութեան խնդրոյն համար: Այդ գիրը Սինոդին ներկայացուեցաւ՝ երէկուան նիստին մէջ: Եօթը մասէ կը բաղկանայ. — Մինչեւ Տ. Մէլէթիոս Պատրիարքին ընտրութիւնը, Ն. Սրբազնութեան ընտրութիւնը եւ ընտրութենէն ետքը: Մտադրութիւն կայ այդ յիշատակագիրը հաղորդելու Երուսաղէմի ու Աղեքսանդրիոյ Պատրիարքութեանց:

Պ. ԼԱԿՈՎՍՔԻ, Կ. Պոլսոյ ռուսական ընդհանուր հիւպատոսը, որ հանգստեան կոչուած է, առջի օրը մեկնեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով:

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԱՐԺԷՔԸ. — Ծանուցուեցաւ ամէն կողմ որ Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն կալուածներուն արժէքները պէտք եղածին պէս գնահատուելով աւելի կամ պակաս արժէք չսահմանուի, երկար գործողութեանց ու բանակցութեանց պատճառ չտալու համար:

ԻԶՄԻՏԻ ԳԱՒԱՌԸ. — Ծանուցանեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ Իզմիտի գաւառին ճամբաներու շինութեան աշխատութեան փոխարէն գանձուած գումարներու յետնեալ մասերը տուգանքէ զերծ ըլլան մինչեւ ներկայ տարուան փետրուարի վերջը:

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը որոշեց որ անպատճառ դատարանները քննեն այն ապրանքագիրները, որոնք կը մատուցուին՝ իրարու նմանող վաճառանիշերը առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ առանց քննելու արձանագրուելուն համար:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը նկատելով որ խոշոր շոգենաւերը թէեւ Վոսփորի մէջտեղէն պէտք է անցնին, սակայն շատերը եզերքներուն բաւական մօտէն կ'անցնին, եւ նկատելով որ Շիրքէթի շոգենաւերը նաւամատոյցներուն մօտենալու համար պարտաւոր են եզերքներէն երթալ, որով վտանգաւոր դիրքի մէջ կը մնան, գրեց արտաքին գործոց նախարարութեան, որպէս զի խոշոր շոգենաւերու Ընկերութեանց իրենց պատկանած դեսպանատուներուն միջոցաւ հարկ եղած զեկոյցը ըլլայ Վոսփորի մէջտեղէն երթեւեկելու համար:

ԱՆՑԱԳԻՐՆԵՐՈՒ դրամական տուգանքին համար պատրաստուած դրոշմաթուղթի նմոյշը ընդունելի դատուեցաւ, որով գրուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին հարկ եղածը գործադրել:

ՊԱՂՏԱՏԻ շուէտ-նորվէժեան հիւպատաս կարգուեցաւ Գ. Բարէլ Միքէտէրիք Ուիլէէմ։ Դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն՝ վաւերացնել անոր պաշտօնը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Երեքշաբթի օրը Իզմիթի մէջ ժանտախտէ մէկ դէպք ու մէկ մահ պատահեր է։

— Կիրակի օրը Ճիսրը Շուղուրի մէջ (Հալէպ) քոլէրայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Իտլիպի մէջ ալ օր օրի նուազելու վրայ է քոլերան։

—Լիբանանի Զէհլէ քաղաքին մէջ տասը օր առաջ քոլէրայէ մեռածներէն զատ ուրիշ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Դամասկոսի մէջ յուլիս 20էն 26 քոլէրայէ քսան դէպքեր ու 11 մահեր պատահեր են։ Իսկ Ճիսրը Շուղուրի մէջ 36 դէպք ու 27 մահ եւ Սուրիական Տրիպոլսոյ մէջ՝ 109 դէպք ու 61 մահ։

ՊՈՒՔՐԷՇԻ ոստիկանութիւնը ցուցակը պատրաստեր է այն օտարականներուն՝ որոնք անցագիր եւ այլն չունին։ Այդ ցուցակը յանձնուած է Ներքին գործոց Նախարարութեան։ Տեղական թերթերը կ՚ըսեն թէ նոյն կարգի անձերը դատարկապորտ նկատուելով Ռումանիոյ սահմանագլուխէն դուրս պիտի հանուին։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ մէջ յունական նոր եկեղեցի մը կառուցանելու համար կայսերական արտօնութիւն շնորհուեցաւ։

ՄԻԼՔԻԷ վարժարանէն այս տարի եօթնուներեք շրջանաւարտներ պիտի ելլեն։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալը նոյն նահանգին մէջ պատրաստուած մետաքսէ, բուրդէ ու բամպակէ կերպասներու նմոյշները ղրկեց ձեռնհաս պաշտօնարանին։ Որոշուեցաւ այդ կերպասները իբրեւ նմոյշ միւս նահանգները ղրկել՝ համանման կերպասներ պատրաստելու համար։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութեան գրուեցաւ նահանգին վարժարաններուն թիւը աւելցնելու համար։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ այն արտօնագիրները որոնք կը տրուին Կ. Պոլսոյ մէջ եւ ուրիշ տեղեր մէկ թաղէն միւս փոխադրուողներուն՝ հաստատող թէ թանզիֆաթի եւ ուրիշ տուրքերու հաշուէ պարտք չունին, դրոշմաթուղթէ զերծ պիտի ըլլան։

ՖԱՒԶԻ ՓԱՇԱ, Տիարպէքիրի նախորդ կուսակալը, խնդրած է հանգստեան կոչուիլ։

Պ. ԿԱՍԹՈՆ ՕՊՈՒԱՆՕ ապաքինած ըլլալով, առջի օրը ներկայ գտնուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին գումարմանը։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Երէկ իրիկուն ժամ 12ին Սիրքէճիէն Մաքրիգիւղ գացող կառախումբը երբ Մաքրիգիւղի կայարանին կը մօտենար, կառուղիի Եանի, տամսակները քննելու պահուն, կառախումբէն վար ինկաւ եւ գլուխը քարի զարկելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Իսկոյն հիւանդանոց տարուեցաւ խօսելու անկարող վիճակի մէջ։

ԵՐԿՈՒ ԳԻՆՈՎՆԵՐ, Քէֆալոնիացի Տիռնիս եւ Սեբրօ, երէկ գիշեր ժամ 4½ին, Գուլէ Դաբուի պահականոցին առջեւէն կ՚անցնէին պոռալով։ Ոստիկան Մուսթաֆա էֆ. յորդորեց որ լուռ կենան, բայց Տիռնիս ռեվոլվէրը քաշելով երեք անգամ կրակ ըրաւ ոստիկանին վրայ եւ Սեբրօ ալ դաշոյնով յարձակեցաւ։ Միւս ոստիկանները համնելով զանոնք ձերբակալեցին։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ շաբաթ 2/15 օգոստոս։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ շաբաթ 2/15 օգոստոս։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է տալ միջնակարգ, հիմնական կրթութիւն մը, հետեւելով անգլիական ու ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութիւններու (High School) ծրագրին։ Նոյն ատեն ալ առկայն նկատի առնելով երկրին պահանջները՝ մասնաւոր խնամք կը տարուի տաճկերէն ու պետական լեզուներու եւ գրականութեան, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէնի։

Ամէնէն պզտիկ կարգերէն սկսելով՝ կարգ մը դասեր կ՚աւանդուին անգլիերէն լեզուաւ, որպէս զի բոլոր աշակերտները կանուխէն ընտելանան անգլիերէնի։

Տնօրէնը տոքթ. Չէմպըրս կ՚աւանդէ տոմարակալութեան դասը, որ մասնաւորապէս կը յարմարցնէ ընթացաւարտները գործնական կեանքի։

Առողջապահութեան դասը կ՚աւանդէ վարժարանին բժիշկը, որ միանգամայն մօտէն կը հսկէ բոլոր աշակերտներուն առողջութեանը վրայ։

Գիտական ճիւղերու դասախօսութիւնները արդիւնաւորելու համար՝ վարժարանը ունի պիտանի ու անհրաժեշտ գործիքներու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Նորակառոյց նպատակայարմար շէնքը եւ նորատունկ ընդարձակ հողերն՝ ամէն ժամանակէ աւելի նպաստաւոր են աշակերտներու հանգստութեան եւ առողջութեան, գիւղը ըլլալով արդէն հանրածանօթ՝ իր մաքուր օդովը ու գեղեցիկ տեսարանովը։

Վարժարանիս վերաբացումը (24րդ տարեշրջան) տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. երեքին (Ը. Ե.)։ Տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել անձամբ՝ Պայպլ Հաուզ, Կ. Պոլիս, կամ նամակով Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 4—15

Յանձնարարեմ իմ հիւանդներուս որ Ինֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հազրուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Թրանսորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՅՈՎՍ. ՍԹԷՖՈՒԼԻՍ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկուան ֆրանսերէն Սէրվիս կ՚արտատպէ ռուսական Բեդերսպուրկսքիա Վիէտոմօսթի լրագրին մէկ լուրը թէ Տ. Տ. Մկրտիչ Ա. Կաթողիկոսը որոշեր է Երուսաղէմի վանքը քաշուիլ։

Միւս կողմէ, Նոյէ Ֆրէսէ Բրէսէ կը ծանուցանէ թէ Ն. Ս. Օծութիւնը՝ իր խոր ծերութեան եւ ֆիզիքական տկարութեան պատճառաւ՝ որոշեր է իր հրաժարականը ղրկել Կովկասեան կառավարչապետին ի Թիֆլիզ եւ Ներքին գործոց Նախարարին ի Բեդերսպուրկ։

Այս լուրերը ստուգութեան կը կարօտին։

— Երէկ առաւօտ Ազգ. Հիւանդանոց այցելեցին Խնամակալութեան Տիկինները եւ երկու խումբի բաժնուելով՝ մէկ մասը գոգնոցներ կապած սկսաւ աշխատիլ հանգերձատան՝ մէջ ճերմակեղէններ ձեւելու, յետոյ լուացարանի եւ կարկտանքի յատուկ յարկերն ալ այցելելով պէտք եղած հրամանները տուաւ. իսկ միւս մասը՝ աղջկանց ուսանոցի ձեռագործները քննեց, պակաս նիւթեղէններու ցուցակը պատրաստեց, աշակերտուհեաց ուսումնական կարողութիւնը քննեց եւ կարեւոր հրահանգներ տուաւ։ Կէս օրին, պահ մը Տոքթ. Ն. Տաղաւարեան էֆ.ի հետ նիստ կազմեցին եւ յանձնարարեցին Հաստատութեան բժշկապետին՝ ինչ ինչ խնդրոց մասին իրենց կողմէ Հոգաբարձութեան հետ բանակցիլ։ Յետոյ կրկին երկու խումբի բաժնուած՝ շարունակեցին իրենց աշխատութիւնները, եւ իրիկունը ուշ ատեն մեկնեցան Հիւանդանոցէն։

— Ս. Պատրիարքը, ինչպէս երէկ ծանուցինք, իր անուան տօնախմբութեան առթիւ շնորհաւորական բազմաթիւ այցելութիւններ ընդունեց։ Ընդունելութիւնները կը կատարուէին Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ։ Եպիսկոպոսական դասէն Նորին Սրբազնութեան այցելեցին՝ Տ. Գրիգորիս Յովհաննէսեան, Տ. Հմայեակ Դիմաքսեան, Տ. Մկրտիչ Վեհապետեան, Տ. Գաբրիէլ Ճէվահիրճեան, Տ. Մովսէս Կէօմիւշկեան Սրբազանները, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Դէորգ Սրբազան։ Նոյնպէս քարոզիչ վարդապետներ, աւագերէցներ, եւ զանազան թաղերու քահանաներ։ Տ. Վահրամ արքեպ. Մանկունի՝ անձնական տկարութեան պատճառաւ՝ նամակով յայտնած էր իր շնորհաւորութիւնը։ Իսկ Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս, որ օդափոխութեան համար Պէյքօզ կը գտնուի, հեռագրով։ Այցելեցին, հետզհետէ, Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովի անդամները, Հոգաբարձութեանց, Խնամակալութեանց ու Թաղ. Խորհրդոց ներկայացուցիչներ, Պետական հայ պաշտօնատէրներ, վաճառականներ եւայլն։ Նոյնպէս լրագրապետներ, գրական դասին պատկանող անձեր, ուսուցիչներ, Գալֆայեան Որբանոցին կողմէ՝ Քրիստինէ մայրապետ, Ռէճէպ էֆ. Թաղէոսեանի հետ, Հիւանդանոցի գրասենեակի տեսուչ Մաքսուտ էֆ. Խրիստավէրտեան՝ որ Հոգաբարձութեան անդամներուն այցետոմսերը բերած էր։

Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի կողմէ շնորհաւորութեան եկած էր կրօնական գործոց տեսուչի օգնական Պէհճէ պէյ։ Հայ Հռոմէականաց Կ.-Պատրիարքին կողմէ՝ Փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպիսկ. Արփիարեան՝ Հ. Նիկողոս Մ. վրդ. Պաքըեանի հետ. Նոյնպէս Հայ Բողոքականաց ազգապետ Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, Վիէննական Մխիթարեանց վանատան կողմէ Հ. Գրիգորիս Քալէմքեարեան եւ Հ. Գաբրիէլ Մենէվիշեան Մ. վարդապետները։ Երէկ, Յունաց Պատր. Փոխանորդին ալ անուան տօնախմբութիւնը ըլլալով, Տ. Եովաքիմ Պատրիարքին կողմէ եկած էր աւագ սարկաւագը՝ գործակատարին հետ։ Պուլկարաց Էկզարքին կողմէ՝ Փոխանորդ Տ. Մէլէթիոս արքիմանտրիտը՝ քարտուղար Պ. Սլավովի ընկերակցութեամբ։

Ս. Պատրիարքը ընդունեց նաեւ շնորհաւորական բազմաթիւ հեռագիրներ. ի մէջ այլոց, Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին եւ Երուսաղէմի Պատրիարքին կողմէ։

—Տ. Աւետիս արքեպիսկ. Արփիարեան՝ երէկ, իր շնորհաւորական այցելութենէն ետքը, փափագ յայտնեց Մայր Եկեղեցի իջնելու Պագըեան վրդ.ին հետ, եւ Գնէլ վրդ.ի առաջնորդութեամբ այցելեցին Մայր Տաճարը եւ յարակից բոլոր մասերը, ու իրենց հիացումը յայտնելով եկեղեցւոյն ընդարձակութեանը ու գեղեցկութեանը մասին՝ մեկնեցան շնորհակալութեամբ։

—Սամսոնի Առաջնորդ Տ. Յակոբ Աշոտ եպիսկ.ի եղբայրը՝ Յարութիւն էֆ. Աշոտ Փափազեան, որ Իզմիր հաստատուած է եւ կարեւոր պաշտօն մը ունի տեղւոյն հեռագրատան մէջ, նամակ մը ուղղած է Խմբագրութեանս, բողոքելով Բիւզանդիոնի Իզմիրի թղթակցին մէկ մտացածին գրուածքին դէմ, երբ թէ «Աշոտ Սրբազանի եղբայրները կ՚աշխատին կուսակցութիւն մը կազմելով՝ Իզմիրի Առաջնորդ ընտրել տալ իրենց Գեր. եղբայրը»։ Յարութիւն էֆ. կ՚ըսէ թէ իր միւս եղբայրը՝ Տիգրան էֆ.՝ Մելքիսեդեկ Սրբազանի թաղումէն մէկ օր առաջ մեկնած է Իզմիրէն եւ Ալաշէհիր կը գտնուի պաշտօնով. իսկ ինք՝ որ եւ է անձի հետ ո՛չ խօսակցած է այս տեսակ նիւթի մը վրայ եւ ոչ ալ տեսակ գաղափար մը ունեցած։ Նամակագիրը խրտամբ դիտել կու տայ թէ իր մասին գրուածը զրպարտութիւն կ՚է լոկ եւ կը պահանջէ որ Բիւզանդիոնի թղթակիցը հրապարակաւ յայտնէ թէ որո՞նք են այդ կարծեցեալ կուսակցութիւնը կազմողները։

—Կիրասոնի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ յուլիս 24 թուականով.— «Նախորդ շաբթու հաճութեամբ հրապարակած էի տեղւոյս պատուաւոր ազգայիններէն Տիար Մհտ. Կարապետ Բէյլէրեանի կորուստը. իսկ այս անգամ տխրութեամբ կը հաղորդեմ ծերունի կտակարարին մահը՝ որ տեղի ունեցաւ երեկ գիշեր։ Թաղականութիւնը՝ իբր վերջին յարգանք հանգուցեալի յիշատակին, ջանաց արժանավայել շքով կատարել յուղարկաւորութիւնը. դագաղը հանդիսաւորապէս տունէն եկեղեցի փոխադրուեցաւ յուղարկաւորներու խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ, եւ Տ. Կարապետ Հայրը՝ գգածեալ շեշտերով գեղեցիկ դամբանական մը բանախօսեց, դրուատելով հանգուցեալոյն յիշատակութեան արժանի թողած կտակը։ Մարմինը ամփոփուեցաւ եկեղեցւոյ գաւիթը։ Երկնային սփոփանք իր բարեպաշտ այրի տիկնոջ եւ հանգիստ իր հոգւոյն։»

— Կրօն. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ ատենապետութեամբ Գրիգորիս արք. Յովհաննէսեանի. Ներկայ էին Փոխանորդ Սրբազանը, Սեթեան եւ Սանտալճեան Ա. քահանաները։

1.— Պուլկարիոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահան Վրդ. Յակոբեան, իր Վիճակին քահանաներու թիւին եւ անոնց պաշտօնավարութեանց մասին տեղեկագիր մը ղրկած էր, յայտնելով միւս կողմէ թէ Սիլիսթրէ եւ Ռուսճուգ առանց քահանայի մնացած են։ Ժողովը որոշեց Ռուսճուգի մէջ անպաշտօն գտնուող Տ. Գէորգը հաստատել տեղւոյն վրայ, եթէ արգելիչ պատճառ մը չկայ, իսկ Սիլիսթրէէն անհրաժեշտ Քէօսթէնճէ մեկնող Տ. Արիստակէս քահանայի մասին բացատրութիւն պահանջել։ 2.— Կեսարիոյ Ս. Դանիէլ վանքին վանահայր Տ. Ստեփան եպս. Սանտալճեան հրաժարական մատուցած էր իր ծերութեան պատճառաւ։ Ժողովը մերժեց։ 3.— Վահրիճ Վրդ. Ժողովին վաւերացման ներկայացուցած էր «Կրօնի ուսումն» անունով դասագիրքը։ Ժողովը Տ. Սահակ Ա. քհնյ.ի քննութեան ենթարկեց։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ ինչ ինչ ամուսնական խնդիրներով։

— Արիս էֆ. Ֆէսճեան առջի օր Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, Մշոյ նորանշանակ կառավարիչ Ռաշիտ փաշայի բնակարանը երթալով շնորհաւորեց Ն. Վսեմութիւնը։

— Շապին Գարահիսարի մայր վարժարանին շինութեան կայս. Իրատէն հոն հասած ըլլալով, հանդիսաւոր կերպով կարդացուեր է Սմբատ Ծ. Վրդ. Սաաքէմեանի կողմէ՝ որ այս առթիւ բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց։

— Խարբերդի նորընտիր կուսակալը յատուկ քարթով շնորհակալութիւն յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր, իր նոր պաշտօնը շնորհաւորած ըլլալուն համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Քաղաքական Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Նուսաւֆեանի։ Ներկայ էին Գրիգոր էֆ. Խտրեան, Միհրան էֆ. Սեթեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

Ժողովը զբաղեցաւ Տնտեսական Խորհուրդին կողմէ մատուցուած տեղեկագրով՝ ի մասին ազգ. հաստատութեանց սեփական կալուածներու վիճակացոյցին, Սկիւտար Ս. Խաչ թաղի մանկապարտէզին նորոգութեան համար ներկայացուած ծրագրով, եւ կարգ մը ուրիշ ընթացիկ խնդիրներով, որոնց մասին տրուած որոշումները ամբողջովին պիտի հրատարակենք վաղուան թիւով։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ որ վարժարանին նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտ. 1ին. ուստի Ա. կարգը մտնել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 4 (Ը. Թ.) արձանագրուելու եւ ստանալու համար մուտքի քննութեանց ծրագիրը։ Մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ օգոստ. 25 Բշ. եւ 26 Գշ. օրերը։

(Խնամակալութիւն)

4—6

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈԼԷՃ
ԱՅՆԹԱՊ

Գոլէճին 28 երորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտեմբեր 9ին. (Ն. Տ.) չորեքշաբթի։ Հոն կ՚աւանդուի Քրիստոնէական ուսմունք, Բնական գիտութիւնք. Ուսողութիւն, Փիլիսոփայութիւն, Պատմութիւն, Քաղաքական տնտեսութիւն եւ Տոմարակալութիւն, Տաճկերէն, Հայերէն, Անգլիերէն, Ֆրանսերէն, Նոր Կտակարան, Յունարէն, Երաժշտութիւն, Ճարտասանութիւն եւ ատենախօսական վարժութիւն, Մարմնամարզ եւայլն։

Տարեթոշակն է Գոլէճի համար 3 եւ Նախապատրաստական ճիւղին համար 2 Օսմ. ոսկի, Գիշերօթիկներ 7 Օսմ. ոսկի աւելի կը վճարեն։

Ուրիշ տեղեկութիւններու համար գրել
Մր. ՄԵՐԻԼ
Տնօրէն Կ. Թ. Գոլէճի, Այնթապ

Այսօրուան Հեռագիրներ
(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՊԷԼԿՐԱՏ, 11 օգոստոս.— (Ուշացած երէկուան հեռագիրն).— Սերպիոյ Թագաւորին տղաքը ու եղբայրը երբ ժամանեցին, կայարանին մէջ կը գտնուէին Թագաւորը, Նախարարները եւ դիւանագիտական մարմնոյն անդամները։ Շատ սիրալիր ողջոյններ փոխանակուեցան։ Նախարարապետ Պ. Աւագումովիչ ճառ մը խօսելով բարի գալուստ մաղթեց իշխաններուն եւ իշխանուհիին։ Այդ բանախօսութիւնը ողջունուեցաւ ջերմագին «Կեցցէ՛»ներով։ Նախարարապետը ի մէջ այլոց յայտարարեց թէ իշխաններուն մէջ կ՚ողջունէ Սերպիոյ յոյսը։ Գահաժառանգ իշխանը սերպերէն պատասխանելով, շնորհակալութիւն յայտնեց եւ ըսաւ թէ Սերպիոյ հողին վրայ ոտք կոխելովը իր կեանքին ամէնէն մեծ փափաքը իրականացած է։ Քաղաքապետը յետոյ հաց եւ աղ մատոյց իշխաններուն եւ իշխանուհիին, որոնք յետոյ Թագաւորին հետ եկեղեցի գացին, ժողովրդեան կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով։ Բոլոր խանութները գոցուած են եւ քաղաքը դրօշազարդուած։ Պալատան առջեւ ժողովուրդը նորէն համակրական ցոյցեր ըրաւ։ Իշխանները ու իշխանուհին պատուհանէն շնորհակալութիւն յայտնեցին։

ԲԱՐԻԶ. — Ստորերկրեայ երկաթուղիին պարապ մէկ վակոնը յանկարծ բռնկեցաւ երէկ իրիկուն։ Բոցերուն եւ մուխին հետեւանքով ութսուներկու ուղեւորներ, որոնք յաջորդ կառախումբով կու գային, հեղձամահ եղան։

— Ստորերկրեայ երկաթուղիին արկածին զոհերուն թիւն է ութսունչորս։

ԻՇԼ. — Ռումանիոյ Թագաւորը, Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր խիստ մտերմութեամբ հրաժեշտ տալէ ետքը, Կաշթէյն ուղեւորեցաւ, ուր անձը պիտի դարմանէ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Բլիմավիչիի մէջ (Մոհիլեվի նահանգ) փորհարութեան համաճարակ մը կայ։ Յուլիս ամսուն հարիւր տասը մահեր պատահեցան։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Օգոստոս 1էն 10ը, Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 82 եւ գոյացած հասոյթը 1,500,000 ֆր.։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՀՌՈՄ, 11 օգոստ. — Պիոս Ժ. Պապը յոգնած է։ Առտուն թեթեւ նուաղում մը ունեցաւ։

ԲԱՐԻԶ. — Սոսկալի արկած մը պատահեցաւ ստորերկրեայ երկաթուղիի գծին վրայ։ Երկու կառախումբեր այրեցան։ Հարիւրի չափ մեռեալներ կան եւ բազմաթիւ վիրաւորներ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Հակառակ զանազան միջադէպերու, որոնք խիստ աննպաստ կացութիւն մը ցոյց կու տան Սպանիոյ զանազան մասերուն մէջ, Նախարարապետ Պ. Վիլլավէրտէ որոշեց առանց Խորհրդարանին արտօնութեանը որ եւ է խիստ միջոց ձեռք չառնել։

ԲԱՐԻԶ.—Հումպէրներու դատը կը շարունակուի։ Ունկնդիրներու թիւը խիստ շատ է։ Վկաները կը լսուին հետզհետէ։ Բաւական բուռն միջադէպեր պատահեցան նախագահ Պ. Պոննէի եւ տիկին Հումպէրի միջեւ։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ.—Ամերիկայի մէջ ցորենի գիները բարձր են՝ 86-50։ Հոս շատ հաստատուն փակուեցան՝ 6/5/75։

ՊՐԻՒՍԷԼ.—Երեսփ. Ժողովը եօթը միլիոն ֆր.ի վարկ մը քուէարկեց՝ այն ջրանցքին համար որ Պրիւսէլը պիտի միացնէ Ռիւբէլ գետակին։

ՀՌՈՄ.—Թագադրութեան հանդէսին ատեն Պիոս Ժ. Պապը նուաղում մը ունեցաւ եւ թագը գլուխէն ինկաւ։ Զայն շրջապատողներուն մէջ յուզումը շատ մեծ է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Թագաւորը Ուինտսորի ապարանքին կարգ մը մեծարժէք անօթներ նուիրեց Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 29 Յուլիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	34	24
Ամէնէն բարձր գին	»	34	25 1/2
Ամէնէն վար գին	»	34	21
Ռումէլիի Երկաթուղի զոց.	ֆր.	125	—
Ամէնէն բարձր գին	»	125	—
Ամէնէն վար գին	»	124	62
ԲԱՑՈՒՄ 30 Յուլիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Գ. Կ.	34	21 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	124	50
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	42
Օսմ. Պանքա		14	85
Ֆոժէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		—	—
Դօս. Օթմ. Եանձ է Վալէօռ		—	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	47
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		484	83
Քարափ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		105	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	—
Լավիրոն		77	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	73
« պարտաթուղթ «		525	22
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	15
Բարիզ » »	ֆր.	22	93 3/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	65
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

0 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Շօլ Էմէքլիկ	»	89	25
Բէշլիք	»	—	—
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէճիտիէ	»	—	—
Բաւալի Թղթադրամ	Օ. Ո.	3	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Օգոստոս			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	12
Օսմանեան Թուրք սէրի Բ.		60	50
» » » Դ. բաց.		31	50
» » » Դ. գոց.		31	50
Օսմանեան Պանքա		13	50
Թուրքական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	—
» Մոնոփոլ		43	50
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն Ունիֆիէ		104	50
Բօսնիա		104	—
Թրանսվալ		4	12
Այտըն երկաթուղի		14	50
[illegible]		36	31 1/4
ԲԱՐԻԶ, 11 Օգոստոս			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	80
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	32	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	32	15
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	35	10
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	589	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	127	—
Օսմ. մոզաատուն	»	484	—
Օսմ. Ռէժի	»	398	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1133	—
Իտալական Ռանթ	»	102	50
Սպանիական արտաքին	»	91	35
Թրանսվալ	»	103	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
[illegible]	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 11 Օգոստոս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	149	—
Օսմ. Ռէժի	«	363	—
ՊԷՐԼԻՆ, 11 Օգոստոս			
Թուրքը	ֆր.	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	75
Անատ. երկ. պարտաթուղթ	»	104	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230
ՊՐԻՒՍԷԼ, 11 Օգոստոս			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		31	80
Ռումէլի երկաթուղի		125	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐՆՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածռութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ՚ընդունին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1890ի 4 % Օսմանիէ պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 27րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս՝ Ճըղալ Օղլու փողոց։

*

ԱԶԴ.—1890ի 4 % Բոխումթէ Օսմ. պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերու 26րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս Ճըղալ Օղլու փողոց։

Կ. Պոլիս 21/3 օգոստ. 1903 4-4

* *

ԱԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Թողեալ հասոյթներու ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի աշակերտներուն, թէ նոյն հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 1/14 երկուշաբթի, եւ դասերը պիտի սկսին նոյն օրը։ Հետեւաբար առաջին եւ երկրորդ դասարանի աշակերտները կը հրաւիրուին նոյն թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

24/0 Օգոս. 1903 3—15

LA UNION ET FHENIX ESPAGNOL
Ֆրանսական Ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի, եւ կենաց եւ արկածներու. Ընդհ. գործակալ Շառլ Աննամիսէս, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թիւ 114։ 9—15

ՅՈՎՍԷՓ ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ
(ՄԵՂՐՈՒՆԻ)
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՄՈՒԶԱՖԷՐԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ
Թ. 61, Բերա, Մեծ-Փողոց, Թագսիմ, Թ. 61
(Զըլըմեան Ապարթման)

Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ՚ընդունի. իսկ ուրբաթ, կիրակի եւ երեքշաբթի մինչեւ ժամ 5։ Գիշերուան ո եւ է ժամուն կարելի է դիմել։ Պալպալեան կ՚երաշխաւորէ իր լեցուցած ու շինած ակռաները։ Ծերակները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքին կախեալ է։

ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ 10—104

ԱՌ ՆՈՒԻՉ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Եէնի ճամի փողոց, թիւ 55

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի պատի թուղթեր, վարագոյր, սփռոց, ոսկեզօծ շրջանակներ, եւլն. եւլն.
Գիները խիստ դիւրամատչելի են։ 18—52

Ի Լ Ա Ն
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի խասսաի շահանէյէ [illegible]

Ֆի 27 թէմմուզ սենէ 319 3—3

Ի Լ Ա Ն
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

	ճինսի	միգտարը
Սարը հասըր սիւրիւրքէսի	4500	իլա 5500
Սարըզը » »	600 »	1000
» Թաւլան »	1000 »	1500

[illegible]

Ֆի 28 թէմմուզ սենէ 319 3—3

ԱՆԱՏՕԼԻՈՒ ՕՍՄԱՆԼԸ ԹԻՄՈՒՐ ՍՕԼՈՒ
Իլան

[illegible]

ՄՈՒՏԻՐԻՅԷԹ
Հայտար Բաշա Ֆի 6 աղուսթոս էֆրէնճի 1903

ՈՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն Ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակագոյց զեղչեալ գիններով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումն, որով Ունիոնի ապահովագրուողք ՉԵՆ ՄԻՆ այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ՚ենթարկուին մինչեւ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ՚ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասմաճը Քաթըրճը Օղլու
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան էֆ. Դաւիթեան։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՑՈՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆատ տը շօն ամէնէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրածիւք տղոց ոսկորները կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուաղկոտ տղոց։

Յղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ճամճամ հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • A.

ԿԻՒԼԶԱՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՏԻՐԷՔԹՕՐԸ ՋԻՆՍ.

Սուլթան Համամ ճատտէսի նումէրօ 11 վէ 13

Պու սէֆա քիւչատընա մուվաֆֆագ օլտուղումուզ Կիւլզար մաղազասը, միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզտէն կէօրտիւյիւ րաղպէթ իւզէրինէ՝ մէվճուտ պուլունան էշեալարտան եալընըզ իքիւիւզ եւի պարչասը 11 ղրուշ ֆիաթիլէ բէզգափէթ իչուն մէյտանը ֆիւրուխթը չըգարմըշ տըր։

Էրքէք էսպապլարը

1 ատէտ պէեազ զէֆիրտէն մամուլ ֆրէնկ կէօմլէկի. 2 ատէտ պէեազ վէ րէնկլի ֆիլտիրգօս ֆանէլլալար. 1 ատէտ չըզկըլը ֆըրանսըզ ֆիլտիրգօս ֆանէլլար. 1 ատէտ ինկիլիզ գումաշընտան մամուլ էրքէք տօնը. 1 ատէտ պէեազ վէ րէնկլի խալիս եուն թէն ֆանէլլասը. 5—6 չիֆթ րէնկլէրի խաս ալթը իփի գաթլը չօրապլար. 4 չիֆթ սիեահ վէ րէնկլի ֆիլտիրգօս ֆըրանսըզ չօրապլարը. 2 չիֆթ սօն մօտա չըզկըլը քէթէն չօրապլար։

6—7 ատէտ անթիգալը րէնկլի սիւսլի մէնտիլլէր. 1 ատէտ գուշագլըգ սաֆի իբէք մէնտիլլէր. 2 ատէտ սօն մօտա սաֆի իբէք րէնկլի մարգալը մէնտիլլէր. 6 ատէտ սօն մօտա տէօրթ գաթլը եագալըգլար։

4 չիֆթ սօն մօտա գօլլըգլար։

1 թագըմ խալիս մինէլի սօն մօտա գօլ տիւյմէլէրի. 3 ատէտ անթիգալը պէեազ վէ րէնկլի սըրֆ քէթէն մէնտիլլէր. 1 ատէտ խալիս թէլաթին եէնի չըգմա բարա չանթասը։

Գատըն էսպապլարը

1 ատէտ պէեազ վէ րէնկլի ղաէէթ սիւսլի տէգօլթէ կէօմլէքլէր. 1 ատէտ պէեազ վէ րէնկլի ղաէէթ սիւսլի տօնլար 2 ատէտ պէեազ վէ րէնկլի սանթրանճլը ֆիլտիրգօս ֆանէլլալար. 2 ատէտ ղաէէթ սիւսլի վէ տանթէլալը իւլէմէլի գաչգօրսէլէր. 1 ատէտ սիւսլի սօն մօտա պէլ գօրսէսի։

5 չիֆթ ղաէէթ տօեանըգլը ֆըրանսըզ չօրապլարը. 3 չիֆթ ալթը իփի գաթլը սիեահ վէ րէնկլի սագսօնիա չօրապլարը. 2 չիֆթ խալիս քէթէն սանթրանճլը չօրապլար. 1 չիֆթ տէօրթ տիւյմէլի սօն մօտա էլտիվէնլէր։

12 ատէտ անթիգալը րէնկլի մէնտիլլէր. 3 ատէտ րէնկլի խալիս քէթէնտէն անթիգալը մէնտիլլէր. 1 ատէտ սիւսլի էլ չանթասը տէրուննինտէ բարա չանթասը այնէ մա լէվանթա չիշէսի. 1 ատէտ րէնկլի սիւսլի խալիս եունտան մամուլ թէն ֆանէլլասը. 1 ատէտ կէօգսի իբէք տանթէլալը ֆիլտիրգօս ֆանէլլար. 1 ատէտ սօն մօտա իւլէմէլի բէչէլիքլէր։

Էնվաի տիւրլիւ էսպապլար

1 ատէտ օնիքի քիշիլիք պէեազ վէ րէնկլի սուֆրա էօրթիւսի. 6 ատէտ քէթէն սուֆրա բէչէթասը. 6 ատէտ սաչագլը քէթէն սուֆրա հավլուլարը. 2 ատէտ թիւյլի րէնկլի եիւզ հավլուլարը. 18 ատէտ չէրէզ բէչէթալար. 6 ատէտ պրիթանիա մատէնինտէն մամուլ չաթալ գաշըգլար. 10 ատէտ ղաէէթ սիւսլի բիւխարօ մօմլարը. 6 ատէտ ալթը գուլթուկիւճէ գանտիլլէրի՝ օն պիր ղուրուշ տըր. 1 ատէտ ղաէէթ զարիֆ հէտիէլիք մուհաֆազա տէրուննինտէ թապագա մա սիկարալըգ։

3 չիչէ Կիւլզար մաղազասը նամընա խաս օլունմուշ գօլօնիա. 3 չիչէ հէր նէվ գօգուլու լէվանթալար. 1 չիչէ Ամէրիգանըն գօնսօլ սապունը. 2 չիչէ պէեազ մատէն իւզէրինէ տօղան տէօրթ աէար կիւմիւշ գաբլամա վէ օն սէնէ կարանթի օլմագ իւզրէ չաթալ գաշըգլար. 1 այնէլի չէքմէճէ տէրուննինտէ ղաէէթ կիւզէլ գօգուլու իքի ատէտ լավանտա՝ պիր սապօն՝ պիր բուտրա։

Ճէմպէէքլէրէ մախսուս էսեա

Գատընլար իչուն բօնժէտէն մամուլ իբէքլի կէճէլիքլէր, տէգօլթէլէր, տօնլար, իբէք ֆանէլլալար, իւլէմէլի իբէք մէնտիլլէր, իբէք չօրապլար, իւլէմէլի քէթէն իւզէրինէ տէգօլթէ կէօմլէքլէր, իբէքլի վէ բիքէլի գարնօլա էօրթիւլէրի, բարա վէ էլ չանթալարը, օն սէքիզ աէար ալթուն պիլէզիք վէ ճէպ սաաթլարը, ղաէէթ սիւսլի իբէքլի չօրապ պաղլար, ղաէէթ աղըր սէտէֆլի վէ թիւյլի էլ եէլբազէլէր, օն սէքիզ աէար ալթուն վէ գարլամա քիւբէլէր վէ եիւզիւքլէր էլմասըը եան վէ արգա թարաֆը վէ էնվաի տիւրլիւ սու թագըմլարը, թիւյլի վէ տիւզ վէ անթրաթէօլի չէմսիէլէր։

Էրքէքլէրէ մախսուս էսեա

Իբէք իլէ եուն վէ սաֆի իբէք ֆիլտիրգօս վէ եուն թէն ֆանէլլալարը վէ իւլէմէլի ֆրէնկ կէօմլէքլէրի, ֆըրչա թագըմլարը, օն սէքիզ աէար ալթուն գարլամա գօլ տիւյմէլէրի, ղաէէթ սօն մօտա պօեուն պաղլար, իւլէմէլի քէթէն ապտէսթ վէ թիւյլի հավլուլար, ղաէէթ կիւզէլ քէթէն չօրապլար վէ մէնտիլլէր վէ սօն մօտա չէմսիէլէր, եվրագ վէ եօլ իչուն թուալէթ թագըմը պէօեիւք պօյ չանթալար, խալիս քէթէնտէն մամուլ հէր նէվ սուֆրա թագըմլարը, ղաէէթ կիւզէլ եագլըգ էլտիվէնլէր։

Սիւննէթ ճէմիյէթլէրինէ մախսուս ճէհիզլիք էսեա

Եազը թագըմլարը, մաքֆագա տէրուննինտէ չաթալ գաշըգ թագըմլարը, մաքֆագա տէրուննինտէ լէվանթա թագըմլարը, ժարտինիէրլէր չէքմէճէլէր վէ էնվաի տիւրլիւ եազը իչուն քեաղըթլըք վէ պունա մումասիլ էշեալար ղաէէթ էհվէն մուպաեաա իթմէք արզու իտէն հանըմ վէ պէյ էֆէնտիլէրիմիզէ մաղազայի ալիզիէնէ պիր տէֆա էշեայի մէզքիւրէեի թէմաշա իթմէք իւզրէ թէշրիֆ իթմէլէրինի խասսաթէն թէմէննի վէ րիճա իտէրիզ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ՍՄՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած հատուցումները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանին բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ [illegible] բոլիսը [illegible] ընկերութիւն է 12 յանձնուած բոլիսներէն աւելի [illegible] է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, [illegible] ճամբորդութեան մասնակցութեան [illegible] Տնտեսական բոլիսը [illegible] փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ [illegible] ապահովագրին [illegible] բոլիսին մէջ. 30 օր [illegible] վճարման համար [illegible] վճարումները [illegible] մինչեւ 5 տարի [illegible] ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով [illegible] Առանձնականութեան [illegible] բոլիսին մէջ [illegible] ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի [illegible] ապահովագիրները։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսով [illegible] որ աշխարհի մէջ [illegible] ամէնէն աւելի [illegible] Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. Գործակալ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հաւէ[illegible] խան
Պալըգ փողոց, Վիքթորիա խան
Գալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարա-քէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի Հավուզլու փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Ջասօխ
Մաքրուճիլար, Զաքըլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

Meubles
Etoffes
Literie
Tapisserie
Glaces
Articles de Luxe
etc.

ԱԼԻ ՐԻԶԱ ԷՖԷՆՏԻ

Ղալաթիայի Հայոց եկեղեցիի դէմ թիւ 25
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 29/11 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէ առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապալուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 31/13 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 2/15 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 3/16 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանեցող շոգ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Իճիբշեան	3500
Քէլթիքեան	10500	Ալժէրեան	3500
Լանքաշըրեան	9000	Ալճէրեան	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապեան	3500
Ֆօլօմպիան	8000	Ամէնեան	2500
Քօրնիան	8000	Անատոլեան	2500
Քաստոնեան	8000	Ալգաշեան	2500
Ֆրիճիան	8000	Լէսպիա	2000
Ֆալէրնեան	3700	Մինէօ	9
Վալոնեան	3700	Օբօրթօ	80
Ֆլամինեան	3700	Լիզպոն	8
Թապեան	3500		

Առաջնակարգ [illegible] ճամբորդներ [illegible] Ղալաթիոյ [illegible] համար [illegible] ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԷԱՆ ԵՒ ՊԷՐՍԷԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Օգոստ. 12ին Պիբինի, Մարսէյլէն,
» 17ին Սիւրիաքի, Սեւ ծովէն,
Լիեժ, Անվերսէն հոս հասաւ։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստ. 12ին Պիբինի Սամսոն Տրապ. [illegible] Բաթում և Նովորոսիսք
» 18ին Սիւրիաքի, ուղ. Մարսիլիա։
[illegible] Մարսիլիա համար։
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 75 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Պարմաքգափի Թօփ Հանէ [illegible]
516 Թ. ՌԸՍՈՒ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քաթալօնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէլիա	3229
Քամպանիա	12950	Բօլիվիա	2943
Ուլթօնիա	8845	Թէրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբէրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2555
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	218
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	16
[illegible]			

ՃՕԼԻ ԵՒ ՍԻԿՕՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ [illegible] խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթ. [illegible] փողոց 258

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՄՈՒՆՃԵԱՆ

ՉԷՅԹՈՒՍՏ ԲԱԹԷՆԹ

ԻՆՎԷՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Չէյթուտ Բաթէնթ Էնս Լիֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալայէմնի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւտի եւ Մանասթըրի մէջ։

ԵՈՍԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 Մե. ՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 12—52

Ա Ն Ք Ո Ր

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 168,000,000

Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուտ Էֆէնտի խան

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Ջարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգումները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչութին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ[illegible] տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Գօրսօ	1695	Մառէնկօ	2273	Սափֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիլիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Գորտէնօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրասիօ	3600	Մոնտէպէլլօ	1735	Տասօ	1328
Բրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըլինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4035	Թօրքինօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլիբրօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօմնօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Գիզանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Մոռէնֆօ շոգենաւը, նաւապետ Պօքսօլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հօս կը սպասուի այս ամսոյ 14ին,

Ալէֆօ շոգենաւը, նաւապետ Պէնկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս 12ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻԼՃ ԷՆՐԻՔՃՕՖ
Պ. 22—24 [illegible] Մէյտան խան. Ղալաթիա
877

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (115)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ս.

—Դարձեալ կը խոստանամ. միայն որ դուք ալ ինծի պիտի օգնէք՝ խօսակցութիւնը չեղեցնելու համար այդ նիւթէն։

— Ես ներկայ չպիտի գտնուիմ։ Ուրիշ շատ մը հիւանդներ ունիմ՝ զորս երեսի վրայ ձգած եմ վերջերս. հիմա իմ այցելութիւնս կը խնդրեն անոնք։ Մանաւանդ որ կոմսուհին պիտի նախընտրէ առանձին ընդունիլ ձեզ։

Այդ կարգադրութիւնը Մաքսիմի շատ գործին կուգար, որ սակայն ինքզինքը պարտաւոր զգաց ճիշտ հակառակը ըսել տոքթ. Վիլլակոսի։

Սակայն բժիշկը տեղեակ էր իր երիտասարդ բարեկամին զգացումներուն. բաւականացաւ ժպտելով ու մտերմօրէն բռնեց անոր թեւէն, առաջնորդելու համար այն մեծ սանդուխը՝ ուրկէ կարելի էր ելլել կոմսուհիին մասնաւոր յարկաբաժինը։

Հոն կը գտնուէր ծառայ մը, որ հիւանդարացի բժիշկին մէկ հրամանին վրայ, այցելուին առջեւ ինկաւ, ճամբան ցուցնելու համար անոր։

Մաքսիմէ բաժնուած ատեն Պ. Վիլլակոս ըսաւ.

— Չմոռնաք ըրած յանձնարարութիւններս։

Մաքսիմ հաստատապէս որոշած էր չը թերանալու այդ յանձնարարութեանց մէջ. միայն որ իրեն սուղի չպիտի նստէր այդ յանձնառութեանց կատարումը, որովհետեւ ինք ալ չէր ուզեր ուրիշին գործերուն յատկացնել այն ժամանակը՝ զոր տիկին Նալթա կ'ուզէր իրեն նուիրել։

Առաջին յարկին մէջ, տարիքոտ սենեկապանուհիի մը կողմէ ընդունուեցաւ, որուն իմաց տրուած ըլլալու էր իր այցելութիւնը, որովհետեւ իսկոյն խնդրեց Մաքսիմէն՝ իրեն հետեւիլ։

—Կոմսուհին ինծի կը սպասէ. բացայայտ է ասիկա, կը խորհէր Մաքսիմ։

Կ'ենթադրուի որ այդ գաղափարը ինչ հաճոյք կը պատճառէր Մաքսիմի։

Սենեկապանուհին, որ խնամածու կին մը կրնար կարծուիլ, յաջորդաբար քանի մը սենեակներէ անցուց զայն. դժուար էր ըսել թէ ինչի յատկացուած էին այդ սենեակները, քանի որ թանգարանի մը սրահներուն կը նմանէին անոնք։

Գեղարուեստական շատ մը առարկաներ եւ քիչ կարասիներ կը գտնուէին հոն։

Կոմսուհիին ինքնատպութիւնը մասնաւոր դրոշմ մը տուած էր այդ յարկաբաժինին։

Բարիզեան բնակարաններու ներքին յարդարմանց մասին ամենէն նուազ փորձառու եղող մէկն իսկ անմիջապէս պիտի ըմբռնէր թէ ասիկա բնակարանը չէր ո՛չ հարստացած ցոփուհիի մը եւ ո՛չ ալ բարձր դասակարգի կիներէն մէկուն, որոնք կը սիրեն ցուցամոլութիւնը։

Տիկին Նալթայի բնակարանին մէջ ո՛չ նախասենեակ, ո՛չ զարդախուց եւ ո՛չ ալ ընդունելութեան սրահ կար։ Սովորական յարդարում մը չէր ասիկա։ Բանի տեղ չդնելով այն նախապաշարումները՝ որոնք հարուստները կը պարտադրեն բնակելու անփոփոխ կանոններով յարդարուած տան մը մէջ, կոմսուհին ամէն ինչ զոհած էր իր քմայքին։

Սակայն բնակարանին գետնայարկը հրաշալիօրէն յարդարուած էր, չքեղ հանդէսներ սարքելու համար։

Միայն թէ կոմսուհին շատ հազուադէպ պարագաներու մէջ կ'երեւար հոն, ուր տուած փայլուն պարահանդէսին կը հրաւիրէր իր յաճախած աշխարհաքաղաքացի ընկերութիւնը՝ զոր կը նախընտրէր։

Բարիզի մէջ օտար գաղութ մը կայ՝ որ կը բաւէ ինք իրեն, ու կոմսուհիին ալ որ յարաբերութիւնները անոր հետ էին, չուզելով յաճախել ո՛չ Ֆօպուրկ Սէն-Ժէրմէնի ազնուապետական ընկերութիւնը եւ ո՛չ ալ Ֆօպուր Սէնթ-Հօնորէի ջոջ դրամատէրերու ընկերութիւնը։

Մնաց որ, Մաքսիմ սիրուն կը գտնէր կոմսուհիին բնակարանը, հիանալով անոր արտառոցութիւններուն վրայ իսկ։

—Աւելի լաւ. բնակարան մը որ տափակ չէ, կը մրմնջէր Մաքսիմ, իր առաջնորդ կնոջ հետեւելով։ Այս բնակարանը հաւատարիմ պատկերն է այն պաշտելի կնոջ՝ զոր արտառոց կը համարեն անմիտները։

Մաքսիմ կը յուսար կոմսուհին գտնել օրուան ճաշակին համաձայն յարդարուած տան մը մէջ։

Սենեկապանուհին մեղմօրէն բացաւ դուռը, ու փոխանակ ծանուցանելու այցելուն, չարժուեցաւ հրաւիրեց զայն ներս մտնելու։

Երբ ներս մտաւ, Մաքսիմ ինքզինքը կէս մթութեան մէջ գտաւ, որ [illegible] եղաւ նախ որոշապէս զանազանելու առարկաները, այնպէս որ սեմին վրայ կեցաւ, չհամարձակելով յառաջանալ։

Այն սենեակը՝ ուր մտած էր Մաքսիմ, ձուաձեւ էր եւ լոյսը կ'ընդունէր բարձրէն պատկերակէի մը միջոցաւ։

Պատերը զարդարուած էին գունաւոր յախճապակիներով, արեւելեան ճաշակի համաձայն. պատերուն երկայնքը կը գտնուէր լայն բազմոց մը։

Սենեակին մէջտեղը կային ծաղիկներու եւ քամելիայի թուփերու խոշոր կողովներ, որոնց արմատները հողին մէջ կը գտնուէին կարծես։

Վառարանի հետք չկար, սակայն մեղմ տաքութիւն մը եւ թափանցանց բոյր մը կը զգացուէր, որ գլխուտ կը պատճառէր հոն գտնուողին։

Ասիկա աւելի կիներու յատուկ վայրի մը կը նմանէր քան հիւանդի սենեակի մը։

Մաքսիմ, անհանգիստ, նշմարեց որ դուռը գոցուած էր իր ետեւ. կարծեց թէ սենեկապանուհին առանձին ձգած էր զինքը, երթալ իմաց տալու համար իր տիրուհիին։

Սակայն Մաքսիմ յառաջացաւ ու երբ թաւուտքին քովէն անցաւ որ ձմեռնային պարտէզի մը երեւոյթը կուտար սենեակին, յանկարծ ինքզինքը գտաւ տիկին Նալթայի հանդէպ։

Կոմսուհին պառկած էր խրարու վրայ դիզուած բարձերէ ձեւացած բարձրաւանդակի մը վրայ. արեւելեան ձեւով հանգստաւէտ անկողին մըն էր, ճերմակ արջի մորթով ծածկուած, որ կոմսուհիին մինչեւ ուսերը կը պատսպարէր։

Առաջուընէ աւելի տժգոյն, բայց աւելի գեղեցիկ կը թուէր, այն արտակարգ գեղեցկութեամբ՝ զոր բանիմաց մարդիկ միայն կ'ըմբռնեն, գնահատելու համար անոր նայուածքին փայլը ու խօսուն դիմագիծութեան անդիմադրելի հրապոյրը։

Մաքսիմ կարծես հարուած մը զգաց սրտին վրայ ու լուռ մնաց, զարմացումէ եւ յուզման ենթակայ։

—Ձեզի կը սպասէի, ըսաւ կոմսուհին, այնպիսի շեշտով մը որ խորապէս ցնցեց Մաքսիմը։ Բարի եկաք։

Միեւնոյն ատեն կոմսուհին կ'երկարէր սիրուն ձեռք մը՝ զոր չհամարձակեցաւ համբուրել Մաքսիմ, եւ զոր սեղմեց փղձկումով։

—Եթէ գիտնայիք ո՛րքան երջանիկ կը զգամ ինքզինքս, վերստին ձեզ տեսնելուս առթիւ, գոչեց Մաքսիմ։

—Գիտեմ, պատասխանեց կոմսուհին սիրալիր շեշտով մը։ Ամէն օր եկաք իմ ողջութիւնս հարցնելու. հաւատացէք որ աւելի առաջ պիտի ընդունէի ձեզ, եթէ երբեք բժիշկը բացարձակապէս արգիլած չըլլար։ Օ՛հ, այդ բժիշկը, քանի անգամ անիծեցի զինքը։

—Իսկ ես կ'օրհնեմ զայն, քանի որ մահուընէ փրկեց ձեզ։

—Այո՛... քիչ մնաց որ մեռնէի... բայց մեռնելու ժամս չէր հասած... ու շնորհիւ Աստուծոյ, հիմա վտանգէ զերծ եմ։

—Պ. Վիլլակոս ըսաւ ինծի։

(Շարունակելի)